ਸੁਧਾਸਰ ਸਤਕ ਪਚੀਸੀ

ਡਿਠੇ ਸਭੇ ਥਾਵ ਨਹੀ ਤੁਧੁ ਜੇਹਿਆ
ਬਧੋਹੁ ਪੁਰਖਿ ਬਿਧਾਤੈ ਤਾਂ ਤੂ ਸੋਹਿਆ

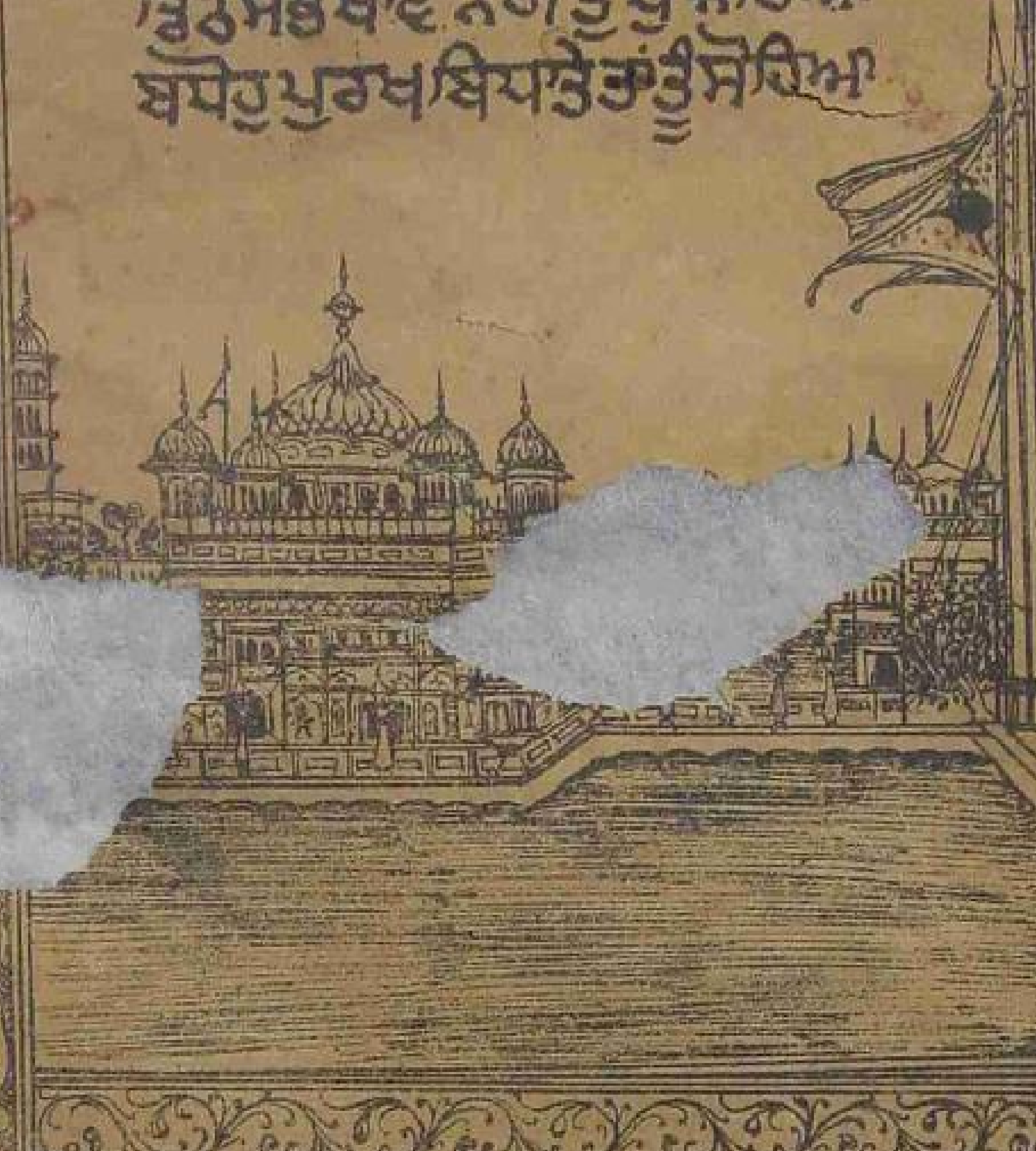

ਏਹ ਸੁਧਾਸਰ ਸਤਕ ਪਚੀਸੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਦੇ ਤਰਫਾਂ ਸੋਹਲਾਂ ਵਾਲੇ ਬੁੰਗੇ ਦੇ ਮਹੰਤ ਕਵੀਰਾਜ ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਤ – ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ [illegible] ਜੀ ਕੇ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਸਰਬਤ ਸਿਖ [illegible] ਜੀ ਦੇ ਉਪਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਭਾਈ ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਹਬ [illegible] ਪ੍ਰਚਾਰਕ [illegible] ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸੇ ਉਕਤ ਕਵਿਰਾਜ ਭਾਈ ਸਾਹਬ [illegible] ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹੰਤ ਬੁੰਗੇ ਸੋਹਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇ ਛਪਵਾਇਆ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੧ੴ ਸ੍ਰੀਵਾਹਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤਹ॥

॥ਅਬ ਸ੍ਰੀਸੁਧਾਸਰ ਸਤਕ ਪਚੀਸਾ ਨਵੀਨ
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੂਪ ਭਾਈ ਨਿਹਾਲਸਿੰਘ ਨਿਰਮਲੇ
ਕ੍ਰਿਤ ਲਿਖ੍ਯਤੇ॥ ਬਤੀਸਾ ਕਬਿਤ॥

ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਨਾਮੀ ਕੇ ਚਰਨਿ ਸੀਸ ਨਾਇ ਧਿਆ
ਇ ਅੰਗਦ ਗੁਰੂ ਤੌ ਐ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਇਓ॥
ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸ੍ਵਾਮੀ ਅਰਜੁਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ
ਹਰਿਗੁਬਿੰਦ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਇਓ॥ ਗੁਰੂ
ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਤੌ ਐ ਗੁਰੂ ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋ-
ਬਿੰਦਸਿੰਘ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸਭ ਕੈਂ ਮਨ ਭਾਇਓ॥ ਬਿਘਨ ਬਿ
ਨਾਸ ਹੇਤ ਬੰਦਨਾ ਸਰੀਤਿ ਕਰੀ ਅਬ ਸੁਧਾਸਰ ਕੇ
ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਾਇਓ॥੧॥ ਵਾਰਤਕ ॥ਯਾ
ਮੈ ਜੋ ਅਰਜੁਨ ਕਾ ਰਕਾਰ ਹੈ ਰੇਫੀ ਹੈ ਈਹਾਂ ਗਿਨਤੀ ਮੇ ਨਹੀ ਆਯ
ਓ॥ ਕਬਿਤ ॥ਖੀਸਾ ਹੈ ਸੁਕਵਿਨ ਕਬਿਤਨ ਕੋ ਮਾ
ਨੈ ਏਹ ਭੇਤ ਸੁਧਾਸਰ ਕੇ ਦਿਖਾਵੈ ਜਨੁ ਸੀਸਾ ਹੈ॥ ਦੂ
ਜੋ ਹੈ ਪਚੀਸਾ ਹੈ ਪੁਨ ਸੋ ਸੋ ਪਰਕਾਰ ਯਾ ਮੈ ਕਹੇ ਐ ਹੈ ਸ੍ਰੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੇਪਥਪਦਤਜਗਦੀ॥ਸਾਹਿਗ ਰਸਾਨਾਦੂਗ॥ਸੁਕਾਵ
ਜੈਰੂਪਤਾਂ ਅਰਥਭਾਸੈ ਦੇਤ ਸੁਖ ਤਿਨਹੀ ਕੌ ਛੱਕ੍ਰਦਵ
ਤੀਸਾ ਹੈ॥ ਜਾਕੇ ਭਾਲ ਭਾਗ ਜਾਗੈ ਤਾਕੈਂ ਆਨਿ ਪ੍ਰਾਪ
ਤਪੈ ਸੁਧਾਸਰ ਜੂਕੇ ਐਸੋ ਸਤਕ ਪਚੀਸਾ ਹੈ॥੨॥
ਵਾਰਤਕ ॥ ਏਹ ਦ੍ਵੈ ਕਬਿੱਤ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾ
ਰੂਪ ਅੰਕਨ ਕੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇਂ ਰਹਿਤ ਜਾਨਣੇ ਜੀ॥ ਅਥ
ਇਕਤੀਸੇ ਕਬਿਤ॥ ॥ਸੰਮਤ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਸੈ ਔ ਛਬਿ
ਸੈ ਬੀਚਿ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਿ
ਏ ਹਰਿ ਕੀ॥ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਸੈ ਚੁਰਾਨਵੈ ਮੈ ਲਹਣਾ ਹਜੂਰ ਆ
ਯੇ ਪ੍ਰੇਮ ਲਾਇ ਸੇਵਾ ਤ ਬੈ ਅੰਗਦ ਅਪਰ ਕੀ॥ ਪੰਦ੍ਰਾਂ
ਸੈ ਛਿਆਨਵੇ ਮੈ ਟੀਕੇ ਦੈ ਸਮਾਏ ਆਪ ਸੰਮਤ ਸੋਲ੍ਹ
ਸੈ ਇਕ ਵਿਖੇ ਯੌਂ ਬਿਚਰ ਕੀ॥ ਅਮਰ ਜੀ ਆਏ ਗੁਰੂ
ਅੰਗਦ ਹਜੂਰ ਐਸੇ ਰਲੈ ਕੀ ਉਥਾਨ ਕਾ ਅਨੂਪ ਸੁ
ਧਾਸਰ ਕੀ॥੧॥ ਸੇਵਕ ਅਮਰ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਗੁ
ਰੂ ਤੇ ਖਡੂਰੈਂ ਜਾਇ ਕੈ ਵਟਾਲੇ ਲੀਨੇ ਜੋ ਜੇ ਯੋਗ ਬਰ
ਹੈ॥ ਤਹਾਂ ਸੁਨਿਓ ਏਕ ਅਤਿ ਨੀਕੋ ਹੈ ਹਕੀਮ ਮਿਲੇ ਪੂ
ਛੈ ਏਵੈ ਨਜਰ ਦਾਗ ਦੇਹ ਕੈ ਸੇਵਰ ਰਹੈ॥ ਕਹੀ ਤਿਨ ਬੂ
ਟੀ ਦਲ ਸ੍ਵਾਦ ਭੇਦ ਪੂੰਜ ਸੁਨੇ ਅਮਰ ਜੀ ਆਏ
ਘਟੀ ਖੋਜਤੇ ਅਪਰ ਹੈ॥ ਛੂਪਰੀ ਸਜਲ ਬਿੱਟਮਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਗੇਨਿਹਾਰੀ ਸ੍ਰੱਛ ਪਰਮ ਅਨੂਪ ਅਬ ਜਹਾਂ ਸੁਧਾ
ਸਰ ਹੈ ॥੨॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦਲਕਮੇ ਬੂਟੀ ਕੇ ਪੌੜੇਂ ਕਾਭੇ
ਦ ਅਤੇ ਏਕ ਬੂਟੀਆਂ ਜਿਮੀਨ ਪਰ ਵਿਛਦੀਆਂ ਹੋਤੀਆਂ
ਹੈਂ ਏਕ ਖੜੀਆਂ ਹੋਤੀਆਂ ਹੈ ਇਤਿਆਦੀ ਭੇਦੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਤੇ ਜੋ ਉ
ਸ ਬੂਟੀ ਕੇ ਭੇਤ ਥੇ ਸੋ ਸੁਨੇ ॥ ਔਰ ਸੁਗਮ ॥ ਅਥ ਕਬਿੱਤ
॥ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਦੇਖੀ ਬੂਟੀ ਪਾਇ ਕੇ ਅਨੰਦ ਭੂਏ-
ਮੱਜਨ ਕੈ ਤਹਾਂ ਲਾਏ ਆਸਨ ਜੇ ਥਿਰ ਹੈ ॥ ਭ੍ਰਾਸੇ ਤੇ ਤ੍ਰਿ
ਕਾਲਨ ਕੇ ਕੌਤਕ ਅਨੰਤ ਪੁਨ ਲਾਗੀ ਸਮਾਧਿ ਸੀ
ਪ੍ਰਜਾ ਮੈਂ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹੈ ॥ ਉਜਸੋਂ ਉਥਾਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਗੁਰੂ ਕੇ
ਹਜੂਰ ਆਏ ਅਮਰ ਅਧੀਨ ਬੈਨ ਕੀਨੇ ਦੀਨ ਧਰ
ਹੈ ॥ ਆਰਬੋਕ ਦੇਖੀ ਨੌਰ ਕੌਤਕ ਅਸਾਂਤਿ ਦੈਨੀ ਕੋ
ਫਹੁ ਕੋਨ ਫਾਕ ਥਾਰੇ ਸੁਧਾਸਰ ਹੈ ॥੩॥ ਟੀਕਾ ॥
ਸਮਾਧਿ ਕੇ ਦੋਖ ਹੈਂ ੧ ਵਿਖੇਪ ੨ ਰਸਾਸ੍ਵਾਦ ੩ ਕਖਾਇ ੪
॥ ਉਜਬਲ ॥ ਔਰ ਸੁਗਮ ॥ ਅਥ ਕਾਵਿ ਉਕਤ ॥
ਕਬਿੱਤ ॥ ਨਾਰਾਇਨ ਦਾਸ ਹੁਤੇ ਤ੍ਰੇਹਨ ਹਰੀ ਕੇ ਗ
ਉ ਖੂਡ ਤਾਂ ਫਿਰਿਆ ਮੱਲ ਰਾਮੇ ਜੀ ਸੁਧਾਰ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ
ਸੁਤ ਲਹਣਾ ਜੀ ਭਏ ਬਿਆਹੇ ਖੀਵੀ ਆਈ ਸੋਭੈ-
ਪਾਇ ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੀ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਗਾਦੀ ਸਮੇ-
ਅੰਗਦ ਭਏ ਨਾਮ ਆਏ ਅਮਰ ਤ੍ਰੈ ਏਸ ਸਤ ਥੇ ਕੇ ਸੌਂਪੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਧਿਕਾਰੀਦੇਖੀਐਬਰਹੈ॥ਅੰਗਦਗੁਰੂਜੀਪ੍ਰਭਾ
ਤਾਹੀਕੀਕਹਿਨਲਾਗੇਸਮੈਪਾਇਜੋਕੇਨਾਮਹੈਂਗੇ
ਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੪॥ਬੋਲੇਗੁਰੂਤਹਾਂਆਦਿਕੀਨੇਤਪੁ
ਸੰਭੂਮਨਤਪਕੇਪ੍ਰਭਾਵਤਾਮੈਂਖੰਡਕਲਾਧਰਹੈ॥ਪ੍ਰ
ਪਨੇਇੰਦ੍ਰਕਤਿਨਿਕੀਨੇਪੁਨਤਹਾਂਜੱਗਹਵਨਕੇਥਾ
ਨਸੋਪ੍ਰਮਸੋਮੋਦਕਰਹੈ॥ਕਹੇਗੁਰੂਅੰਗਦਜੀਸੁਨੋ
ਸਿੱਖਅਮਰਨੇਤਹਾਂਅਸਥਾਨਕੀਸੁਇਛਾਪੁਰੀਬਰਹੈ
॥ਸਮੈਐਸਾਮਾਜਪਾਇਰਚੈਂਗੇਤਹਾਂਹੀਸਰਜਹਾਂਅ
ਬਦੀਸਭਪੁੱਛਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੫॥ਲਿਆਏਤੇਜੁਬੂਟੀ
ਘਸਿਦਾਗੋਂਪੈਲਗਾਵਤੇਹੈਪੂਛੇਕਿਆਕਰਤਕਹੇ
ਦਾਗਦਾਰੂਕਰਹੈ॥ਅੰਗਦਜੂਰਹੇਦਾਗਬੂਟੀਤੇਂਨਜਾ
ਨਹਾਰੇ ਸ੍ਰੀਗੁਰੂਕੀਅਸਹੂੰਕੀਦਾਤਦੇਹਧਰਿਹੈ॥ਅ
ਮਰਜੀਚਿੱਤਿਠਹਿਰਾਈਸਿਰੀਚੰਦਜੀਤੇਕਹੂੰਬਖਸਾ
ਇਲੀਜੈਐਸੀਬਾਤਬਰਹੈ॥ਸਮੈਪਾਇਪ੍ਰੇਮਬਲਪ੍ਰੇਰ
ਕਰਲੈਂਗੇਤਹਾਂਜਹਾਂਸ੍ਰੀਚੰਦਕੇਦੀਦਾਰਸੁਧਾਸਰਹੈ॥
ਦੁਆਸੀਸਜਾਇਨਿਆਏਚੂਲਸਾਇਗੁਣਾਵਾਦਗਾਏਦੇ
ਕਸੈਂਕੂਬੀਸਤੈਂਰੂਪੈਜੋਭੇਟਧਰਿਹੈ॥ਸਿਰੀਚੰਦਲੀਨੇ
ਪ੍ਰੇਮਭੀਨੇਰਹੇਵਿਨਤੀਨੇਬਿਦਾਲੈਨਸਮੇਸਾਥਬੇਨਤੀ
ਲੀਕਰਹੈ॥ਦਾਗਨਕੇਜਾਨਕੀਸੁਕਾਨਿਕੀਬਖਾਨਕੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਨਾਨਆਸਛਪਰੀਤੇਂਚਿੰਨਮਾਤ੍ਰਰਹਿਹੈ॥ਕਹੈਜੋਭਏ
ਪਤਾਅਬਤਾਰਨਤਰਨਜਹਾਂਜਾਂਕੇਕੋਸਦਸਕਸਮੀਪ
ਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੭॥ ਵਾਰਤਕ ॥ਕਹੈਜੋਸਨਾਨਮਹੀਨਾ
ਪ੍ਰਤਿਰੀਤਿਪੂਰਬਕਗੁਰੂਅੰਗਦਜੂਨੇਜਬਤਬਭਯੋਔਰ
ਸਾਰਾਸਰੀਰਅਦਾਗ ਏਕਦਿਨਬਚਨਕਰਕੇਕਹ੍ਯੋਜੋਏਕੀ
ਦਾਗਜੋਉਸਛਪਰੀਅਸਥਾਨਕਾਕੋਈਪੂਛੇਪਤਾਤੌਂਜਾਨਾ
ਅਬਤਰਨਤਾਰਨਜੀਹੈਤਹਾਂਵਹੁਸਿਰੀਚੰਦਜੂਕੀਬਤਾਈ
ਛਪਰੀਥੀ॥ ਸੁਗਮੌਰ ॥ ਕਬਿਤ ॥ਕੇਤਕਸੁਪਾਠ
ਗੁਰੂਕਹੈਜੈਸੇਪ੍ਰਵਾਰਪ੍ਰਤਿਅਬਤੈਵਿਦੇਹਮੋਖਅੰਗੀ
ਕਾਰਕਰਹੈ॥ਗਾਦੀਕਹੀਅਮਰਕੀਪੁਤ੍ਰਦੈਨਰਾਜੀਭ
ਏਅਮਰਕੈਓਕ੍ਰਕਸੁਟਿੱਕਾਦੀਓਬਰਹੈ॥ਕਿਛੂਕਾਲਪ
ਾਇਕੈਵਿਦੇਹਮੋਖਭਏਆਪਦਾਸੁਖਦਮਾਸਲੈਸੁਭਾ
ਈਪਾਉਧਰਹੈ॥ਸਾਤਵੇਂਮਹੀਨੇਗੁਰੂਦਾਸੁਕੋਜੂਮੁਖ
ਤੇਕਹੈਸੀਘ੍ਰਕੇਤੇਕਹੈਤਿਨਬੈਨਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੮॥
ਥਾਕਹੈਕਰਿਕੈਉਪਾਇਸੀਧੇਮੁਖਨਾਹਿਭਯੋਮਾਤ੍ਰਾਖੀ
ਵੀਆਗੇਜਬੈਬੇਨਤੀਲੀਕਰਹੈ॥ਬਨਾਸਾਤਵਲੋਕੀ,
ਜਹਾਂਅਮਰਗੁਰੂਜੀਰਹੈਂਛਾਈਹੁਤੇਛਪਰੀਟਿਕਾਏ
ਮਾਬਧਰਿਹੈ॥ਕਹੈਸਭਏਹਤੇਰੇਸਿੱਖਭੂਲੇਬਖਸ
ਤੂਸੀਘ੍ਰਕ੍ਰਿਪਾਭੂਆਸਮਲਾਏਹਾਥੁਬਰਹੈ॥ਦਾਸੂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੈਜੁਮੁਖੁਭਓਅੰਤਕਾਲਸੀਧੇਦੇਖੋਅਮਰਗੁਰੂਕੇ
ਹਾਥੁਮਾਨੋਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੯॥ ਆਸਾਮੁਖੁ ਸੁਗਮੈ
ਹੇ ॥ਕਬਿਤ॥ ॥ਸ੍ਰੀਗੁਰਅਮਰਦਾਸਤਬੈਬਡੀ
ਨਿਮਤਾਸੋਂਪਾਂਚਲੋਰੂਪਸੋਤਿਨੈਨੇਟਰੂਪਕਰਹੈ॥ਭੇਜੇ
ਸੀਢਿਦਰੂਕੇਤਿਨੈਸਿਰਪਾਉਭੇਜੋਸੁਨਿਕੈਬਿਗਾਸੇ
ਪੁਜਗੁਰੂਸੀਸਧਰਹੈ॥ਸੁਖਦਸਮਾਜਸਾਜਤਾਂਹਿ
ਨਿਹਾਲਸਿੰਘਸ੍ਰੀਗੁਰੂਅਮਰਜੂਬਿਰਾਜੇਗਾਦੀਬ
ਰਹੈ॥ਅਗੰਮਜਨਮੂਢੇਭਮਾਨਅਮੀਦੈਅਮਰਕਰੈਂ
ਅਮਰਗੁਰੂਕੇਮੁਖੁਮਾਨੋਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੧੦॥ਕਬਿ
ਤੁ॥ ॥ਦ੍ਰੈਰਹੇਹੈਂਬਾਰੇਮੈਂਇਕੰਤਸੇਈਸ੍ਰੀਗੁਰਜੂਈ
ਰਖੀਸਜੀਕਰਹੈਂਬਾਲਹਟੀਕਰਹੈ॥ਆਜਬਨਬੈਠ
ਸੋਗੁਰੂਤਬੈਗੀਗਾਦਾਸਨੀਕੇਮਰਮੋਪੂਤਰਟੈਤਾਂਸਿਖ
ਸੋਤਿਨੈਰਰਹੈ॥ਗੁਰੂਕਈਆਏਭੇਰਬਾਸਾਨਾਨਜ
ਭੇਤੈਤੁਚਰਨਨੇਛੇਰੀਤਿਨਤਬਾਕਨੇਧਰਹੈ॥ਤਾਕੇ
ਸੀਸਲਾਇਕੈਅੰਗੁਰਕਰਿਕਾਮਿਉਨਿਆਮਰਗੁਰੂ
ਕੇਪਾਦਮਾਨੋਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੧੧॥ ਅਬਅਸਨਾਮ
ਰੀਤਿਕੇ ਕਬਿਤ॥ ॥ਸ੍ਰੀਗੁਰਸਮਾਧੀਦ੍ਵਾਰਸੁਨਤ
ਨਿਮਤਜਾਮਪ੍ਰਭਤੈਕਥਾਰੁਸਿੱਖਸੰਗਤਾਂਕੇਰਰਹੈ॥
ਰੀਤਿਜੁਤਭੋਜਨੰਤਸੇਵਤਇਕੰਤਫੇਰਹਿਆਸਾਧ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੁਨੈਕਥਾਰਾਗਨਾਦਥਰਹੈ॥ਸੰਧਿਆਰਹਿਰਾਸਗੀਤਿਪੀ
ਤਿਸੈਪ੍ਰਸਾਦਥਾਂਟਸਿੱਖਨਦੇਬੋਧਭਿਦਰੋਨਸੈਨਧਰਹੈ
॥ਫੇਰਉਠਕ੍ਰਿਆਸਾਧਤਾਂਵਿਦਕੇਧਿਆਨਧਰੈਂਘਟਘ
ਟੇਪੂਰਨਜੋਬ੍ਰਹਮਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੧੨॥ ਪੁਨ ਬਤੀ
ਸਾ ਕਬਿਤ॥ ॥ਸ੍ਰੀਗੁਰਅਮਰਦਾਸਆਏਦੂਤੀ
ਹੇਤੁਤੇਂਜੋਪ੍ਰਗਟਏਸੁਪ੍ਰੇਮਗੁਰੂਅੰਗਦਜੋਪ੍ਰਾਕਰਾਰਿ॥
ਰਿਦੇਮੈਜੁਧਿਆਨਗਿਆਨਰੂਪਗੁਰੂਨਾਨਕਕੇਤਾਕੋਕੈਪ੍ਰ
ਨਾਮਦਾਹੋਮੋਖਧਾਮਰਚੋਏਬਰ॥ਕਾਢੀਏਕਕਰਸੋਰਿ
ਕੂਫੈਐਕਢਾਈਕਾਰਸੰਤਖੁਸੀਅਿਗਰਾਜਬੈਠੇਤਟਹਿ
ਪਾਕਰਾਯਾਰੇਆਦਿਕਰਏਜੋਅਰੰਭੁਸ੍ਰੀਅਮਰਗੁਰਜ
ਤੇਨਾਉਸੰਕਾਤੇਉਚਾਰਏਹੋਅਮਰਸਰ॥੧੩॥ ਵਾਰਤਕ
॥ਸੰਤਖੁਸੀਕੇਅਰਥਨਿਹਾਲਅਿਗਰਾਜਸਿੰਘ॥ ਸੁਗਮੋਰ॥
ਨਨੂ ॥ਇਸਕੇਆਦਿਮੈਜੋਲਿਖਿਆਹੈਸ੍ਰੀਗੁਰਅਮਰਦਾਸਆਏ
ਦੂਤੀਹੇਤੁਤੇਂਜੋਸੋਕਹਾਂਆਏਜਾਨਨੇ? ਅਤੀਦੂਤੀਹੇਤੂਪ੍ਰਥਮ
ਹੇਤੂਕੌਜਣਾਵਣੇਹੈਸੋਪ੍ਰਥਮਹੇਤੂਕੈਣਾ॥ਔਰਦੂਤੀਹੇਤੂਕੌਣ ੩
ਇਨਤੀਨੋਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂਕੇਉਤਰਕਹੋ॥ ਉਤ੍ਰ ॥ਗੁਰੂਜੀਤਹਾਂਆਏਜਾਨ
ਨੇਜਹਾਂਅਭ੍ਰਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੧॥ਅਤੇਪ੍ਰਥਮਗੁਰੂਅੰਗਦਜੂਕੀ
ਸੇਵਾਮੇਂਹੇਤੁਹੂਏਅਮਰਜੀ ਅੰਗਦਜੂਕੀਆਗਿਆਨੁਸਾਰਪ੍ਰਵਿ
ਤੇਹੂਏਕਿਸੂਕਾਰਜਨਮਿਤਵਟਾਲੇਮੈਂਫਿਰਕੇਆਵਤੇਹੂਏਈਹਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਆਏ ਥੇ ਜਬ ਤੇ ਈਹਾਂ ਬੂਟੀ ਲਈ ਬੀਬੀ ਸੋ ਪੂਰਬ ਲਿਖਿ ਆਏ ਹੈਂ
॥੨॥ ਤ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਸਨ ਕੇ ਉਤ੍ਰ ਭੂਪ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਸੁਨੇ ਜੋ ਅਮ
ਰ ਜੂ ਨੇ ਬਛਮੀ ਅਨੁਰਾਗ ਜੂ ਕੇ ਘੋਰੇਂ ਨਰਾਇਣੀ ਪਰਲੋਕ
ਵਾਸ ਕਰ ਹੈ ਆਏ ਥੇ ਕੈਂ ਮੁਕਾਣ ਗਏ ਫਿਰੇ ਤੌ ਫੂਲੇ ਸਪੰ
ਦ ਦੇਖੇ ਹੈ ਸੁਪੇਖੈਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਨੇ ਗਰਿ ਹੈ। ਅੰਤਕਵਿ
ਆਏ ਕਿਛੂ ਕਾਢੀ ਔਕਵਾਈ ਕਾਰ ਤਾਂ ਲਘੁ ਕਰਾਏ
ਬਡ਼੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਅਮਰ ਹੈ ਜਾਹੀ ਤੈਂ ਅਮਰਸਰ ਸੰਗਤੈਂ ਉ
ਚਾਰੇ ਤਥੈ ਅਬ ਨਾਂਉ ਅਮਰ ਕਰੈ ਸ੍ਰਾਸੁਧਾਸਰ ਹੈ ॥੧੪
॥ ਬਤੀਸਾ ਕਬਿਤ॥ ॥ਬਾਸਰ ਕੇ ਬਿਸਨਦਿ ਭੱਲ
ਹਰੀ ਕੇ ਕਰੈ ਤਾਕੇ ਭਯੋ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਮ ਹਰਿਜੀ ਸੁ ਰਾਖੇ
ਬਰਾਤਾ ਕੇ ਬਿਆਹੁ ਕਯੋ ਜਬੈ ਮਰਵਾਹੇ ਖਈ ਓਰਿ ਕੇ ਗਿ
ਲਵਾਲੀ ਬਸੇ ਭਏ ਸਾਹੂਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਾ ਹਰਿਜੀ ਕੇ
ਤੇ ਜੋ ਭਏ ਦੂੱਗਲਾਂ ਕੀ ਲੋਏ ਬਿਆਹੀ ਬਾਸਰ ਕੇ ਬਸੇ ਜਾ
ਕੇ ਅਮਰ ਜੂ ਭਏ ਘਰਾ ਬਸੇ ਜੋ ਗੋਵਿੰਦਵਾਲ ਮਨਸਾ
ਦੇਵੀ ਸੋ ਬਿਆਹੇ ਹੈਂ ਗੋ ਸੁਧਾਸਰ ਜੋ ਅਰੰਭਿਓ ਹੈ ਅਮਰ
ਸਰ॥੧੫॥ ਫਿਰੇ ਕਤੀਸੇ ਕਬਿਤ॥ ॥ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਗੋ
ਵਿੰਦਵਾਲ ਬਾਵਲੀ ਕੇ ਠਟੇ ਠਾਟ ਅਕਬਰ ਨੇ ਹਿਤੈ
ਕੇ ਮੇਰਦੇ ਜੂ ਕਰ ਹੈ ਹੈ ਨ ਫਤੇ ਧਾਈ ਰਹੇ ਪੀਰਨ ਕੇ
ਕੀਤਾ ਸਿਰੋ ਨਾਨਕ ਦੀ ਤੌਂ ਗਰਾਜ ਗਾਦੀ ਮਿਲੀ ਬਰਹੈ

।ਸੁਧੀਪਠੇਕਹੇਬੈਨਸੰਤਕਵਿਤਬਾਭੁਏਆਏਨ੍ਰਿਪਤਾਂ
ਕਾਨਲੀਕਹੇਏਪਾਇਪਰਹੈ।ਦ੍ਵਿਗਬੇਜੂਰਾਮਦਾਸਤਿ
ਨੈਧਾਮਸਮੀਪੀਗ੍ਰਾਉਬਾਸੁਕਾਦਿਲੀਨੋਬੀਚਹੇਤੂਸੁ
ਧਾਸਰਹੈ।੧੬॥ ਵਾਰਤਕ ॥ਬਾਸਰਕੇਕਾਰਾਰਾ ਸੰਸੋਦੇ
ਨਾਲਹੀਲਿਖਿਏਹੈਧਾਮਸਮੀਪੀਕਰਕੇਇਸਸੁਧਾਸਰਸਮੀਪੀ
ਲੀਏਜਾਨਣੇ।ਔਰਸੁਗਮੰ॥ ਕਬਿਤ॥ ਐਸਰਕਿਛੁਕ
ਪਾਇਸ੍ਰੀਗੁਰੂਅਮਰਸ੍ਵਾਮੀਸੂਰਜਗ੍ਰਹਿਣਕੁਰੁ ਖੇਤ
ਹੇਤਧਰਹੈ।ਦੀਨੋਬ੍ਹਾਤਿਦਾਨਜਾਇਰਵਿਜਾਹੂਜਰਿਜਾ
ਪੈਮਗਮੈਜਗਾਤੀਮਿਲੇਚੱਕ੍ਰਤਭੇਬਰਹੈ।ਸੰਤਖੁਸੀ
ਮ੍ਰਿਗਰਾਜਛੁਤ੍ਰੈਹੈਤੁਖਾਰੀਦਿਖੇਪੁਨਸ੍ਰੀਗੋਵਿੰਦਵਾਲ
ਆਏਪ੍ਰੇਮਕਰਹੈ।ਆਇਪੁਨਸਰਕਿਛੂਉਦਮਕਰ
ਇਗਏਜਹਾਂਅਬਦੀਸਤਪਤੱਛਸੁਧਾਸਰਹੈ।੧੭॥
ਸ੍ਰੀਗੁਰੂਅਮਰਜੂਕੇਪ੍ਰੇਮਜਾਨਪ੍ਰਭਾਸੁਨਆਗਮਾਪਾ
ਇਭਾਇਗੁਨਗਾਇਕਿਛੇਧਰਮੈ।ਦੈਕੈਉਪਦੇਸਜੋਕ
ਟੇਧਾਹੈਕਲੇਸਪਾਂਚਸਿੱਖਸਾਧਸੇਵਕਸਮੀਪੀਪ੍ਰੀ
ਤਿਹਰਿਮੈ।ਨਿਜਾਨੰਦਮਗਨਨਿਹਾਲਸਿੰਘਵੈਨਦਿ
ਨੇਆਹਾਰਜਰੀਤਿਕਰੈਕਰੈਸੱਛਕਰਮੈ।ਮਾਦਸਸੀ
ਕ੍ਰਾਤਿਦਿਖੇਰਾਮਦਾਸਸੰਗਤਾਂਲੈਗੋਇੰਦਵਾਲੇਸੁਐ
ਬੈਨਾਵੈਸੁਧਾਸਰਮੈ।੧੮॥ ਵਾਰਤਕਅਟਿੱਕਨਾ॥੧॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਅਸਮਤਾ॥੨॥ਰਾਗਾ॥੩॥ਦ੍ਵੈਖਾ॥੪॥ਅਭਿਨਿਵੇਸਾ॥੫॥ਕ
ਲੇਸ॥ ਅਥਕਬਿੱਤ॥ ॥ਐਸਰਪਛਾਨਗੁਰੂਅਮਰ
ਬਖਾਨਕਰੇਸਤਬਰਖਾਨ੍ਹਮੈਆਪਨੀਜੁਬਰਹੈ
ਦੀਨੀਰਾਮਦਾਸਕੌਂਬੁਲਾਇਪੁਨਦੈਨੇਪੁਤ੍ਰਭ੍ਰਾਖਏਟੱ
ਬੁਦਈਰਿਦੇਰਾਮਦਾਸਧਰਹੈ॥ਮੋਹਰੀਪ੍ਰਸੰਨਭਏ
ਲਿਖੇਗੁਰੂਗੈਬਬੀਚਪਾਛੈਸੀਵਿਦੇਹਮੋਖਲੀਨੇਜ
ਅਪਰਹੈ॥ਬੈਠਤੇਹੀਗਾਦੀਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸਬਡੀਸੀ
ਘਉਦਮਕਰਾਏਬਨਵਾਏਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੧੯॥ਪਰ
ਮਸੁਪ੍ਰੇਮਧਾਰਲੈਕੈਸਾਥਸੰਗਤਾਂਕੌਸ੍ਰੀਗੋਇੰਦਵਾ
ਲੇਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸਥਰਹੈ॥ਅਮਰਸਰਾਇਹੁਲਸਾ
ਏਅਤਿਪ੍ਰੀਤਿਯੁਤਤਾਲਹੂੰਖਦਾਏਹਰਿਮੰਦ੍ਰਬੀਚ
ਕਰਹੈ॥ਸਦਨਹੂੰਪਾਏਸਾਜਉਚਿਤਸਜਾਏਪੁਨਪੁਰ
ਪੈਕ੍ਰਿਪਾਲਦ੍ਵੈਅਨੂਪਦੀਨੇਵਰਹੈ॥ਮਹਿਮਾਮਹਾਨਜ
ਕੀਲਿਖੀਗੁਰੂਗੈਬਬੀਚਯਾਤੇਕਹੈਧੰਨਧੰਨ੍ਯਧੰਨ
ਅਸੁਧਾਸਰਹੈ॥੨੦॥ ਅਥਸ੍ਰੀਸੁਕਵਿਭਾਈ
ਬੁਧਸਿੰਘਜੂਕ੍ਰਿਤਤਾਲਕੇਖਦਾਇਬੇਮੈਮੱਧਮਾਮੰਦਿ
ਰਕੇਬਨਵਾਇਬੇਮੈਪ੍ਰਮਾਣਰੂਪਕਬਿੱਤ॥ ॥
ਉਦੈਗੁਰੁਰਾਮਦਾਸਕੀਨੇਸੁਖਰਾਸਹੂੰਕੌਂਸੁਕ੍ਰਿਤਨਿ
ਵਾਸਜਾਸਤਾਲਕੌਂਖਦਾਯੋਹੈ॥ਪ੍ਰਾਕਪ੍ਰਗਟਾਇਕੈ

ਤਉਦਿਤਉਦੋਤਨਿਜਸੁਧਾਭਰਪੂਰਿਮੱਧਿਮੰਦਰਸੁ
ਹਾਯੋਹੈ॥ਜੈਸੇਊਚਾਲਿਨਾਵੈਆਪਪੂਜੈਕੌਨਸਾਦੈਬੇਰ
ਐਸੇਗੁਰਵਾਕਆਪਗ੍ਰੰਥਮੈਅਲਾਯੋਹੈ॥ਆਪਹੂ
ਕੋਊਅਪਾਰਰਾਜਤਹੈਨ੍ਰਿਵਿਕਾਰਸਜਿਜਮ੍ਰਿਗਿਦਭ੍ਰਾ
ਰਭਟਵੈਕੇਮਟਾਯੋਹੈ॥੨੧॥ ਵਾਰਤਕ ॥ ਸਜਿਜਕੇਅ
ਰਥਉਦਕਅਰਕੇਜਲਔਰਬੁੱਧਮ੍ਰਿਗਿਦਾਸੀਯਾ॥ ਸੁਗਮੋਰਾ॥
ਪੁਨਨਵੀਨਕਬਿਤ॥ ॥ਪਾਰਬਰਗੁਰੂਜੀਪਰਮਾਰ
ਥੀਪ੍ਰਾਰਥੀਜੈਂ ਸੋਮੇਪਾਇਵਿਗਾਦੀਪੇਖਿਰਜਬੇਜੁ
ਬਰਕੀ॥ਸਾਜੈਸੋਗੁਰੂਗ੍ਰੰਥਜੋਕਟੈਯਾਹਿਦਜਤ੍ਰਗ੍ਰੰਥਿ
ਭਵਸਿੰਧਮਾਨੋਯੇਜਹਾਜਹੈਅਪਰਕੀ॥ਸਕਲਸ
ਮਾਜਸੁਧਾਸਰਮੈਸਰਸਕੀਨੈਨਿਰਖਨਿਹਾਲਸਿੱਖ
ਮੋਹੈਮੈਤ੍ਰਿਹਰਕੀ॥ਏਕਜੀਹਮੇਰੀਕੋਹੋਕੈਸੇਪ੍ਰਭਾਗਾ
ਇਸਕੋਪਾਰਬਰਗੁਰੂਜੋਂਸੇਵਾਕੀਨੀਸੁਧਾਸਰਕੀ॥
੨੨॥ ਵਾਰਤਕ ॥ ਈਹਾਂਬਹੁਤਪ੍ਰਸੰਗੋਂਕਾਸੰਖੇਪਕਯੋਹੈ
ਕਹੂੰਵਿਸਤਾਰਦੇਖਕੇਸੰਦੇਹਨਹੀਕਰਨੇ ਅਤੇਜਿਸਜਿਸਕਿਸੂ
ਕਬਿੱਤਮੈਜਿਸਕਿਸੂਔਰਕਵੀਸਰਨੇਅਪਨੇਨਾਮਰੂਪੀਮੁਹਰ
ਛਾਪਨਹੀਲਗਾਇਥੀਵੋਹੋਇਕੀਉਸਕਬਿੱਤਕਾਨਾਮਹਮਨੇਭੀਬੇ
ਛਾਪਕਬਿਤਕਰਕੇਲਿਖਿਆਹੈਸੰਤੋਜੀ॥ ਅਬਬੇਛਾਪ
ਕਬਿੱਤ॥ ॥ਨਾਰੀਏਕਚਿਤਤੈਂਬਿਚਾਰੀਕੈਤਖਾਰੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਾਇਆਗਈਅਚਾਨਜਲਜਾਨਬ੍ਰਿਖਡਾਰੀਐਸ
ਪਿੰਗਲਉਤਾਰਤਟਨਗਰਮਝਾਰਗਈਪਾਛੇਕੋਲਦੇ
ਖਪਿੰਗਪਰ੍ਯੋਜਲਭਾਰੀਐ।ਕਰਤਸਨਾਨਭਈਕੰ
ਚਨਸੀਤਾਕੀਦੇਹਆਇਨਾਰਿਦੇਖਿਕਹ੍ਯੋਕਹਾਂਕੰਤ
ਵਾਰੀਐ।ਮੈਂਤੋਕੰਤਪਿਆਰੀਛਬਿਧਾਰੀਐਸਨਾਨਕਰ
ਕੈਨਗਤਿਕਹੌਂਸੁਧਾਸਰਜੂਤਿਹਾਰੀਐ।੨੩।।ਲੋਆਇ
ਲੋਆਇਜਾਤੇਹੈਂਬਹੁਤਰਬਸਾਈਗੁਰੂਸਰਬਨਵਾਏ
ਐਮਹਲਬਾਂਕੇਬਰਕੀ।ਕਾਰੀਗਰਭਾਂਤਭਾਂਤਿਆਨੇ
ਸਨਮਾਨਦੈਦੈਜੋਜੋਜਿਹਮਾਂਗ੍ਯੋਤਾਹਿਦੈਦੈਅਨੁਸਰ
ਕੀ।ਸ੍ਰੀਗੁਰਬਜਾਰਔਰਕਹਿਬਨਵਾਏਕਈਕੀਰ
ਤਨਕਥਾਨਾਦਚੌਂਕੀਜੋੜਹਰਿਕੀ।ਅਰਜੁਨਗੁਰੂਜੀ
ਕਹ੍ਯੋਬਾਗਰੰਗਰਾਗਮਹਾਂਪ੍ਰੀਤਿਲਾਇਸੇਵਾਕਰਣ
ਈਸੁਧਾਸਰਕੀ।੨੪।। ਵਾਰਤਕ ।।ਯਾਮੈਂਭੀਅਰਜਮ
ਕ ਰਕਾਰਰੇਫੀਜੀਈਹਾਂਮਾਨ੍ਯੋਹੈਗਿਨਤੀਮੈਨਹੀਮਾਨ੍ਯੋ।।ਬਤੀ
ਸੇਕਬਿਤ।। ।।ਬਿਮਲਬਗੀਚੇਬਾਗਕੂਪਸਰਬਾ
ਪਿਕਾਹੈਂਅਟਾਮਹਲੀਧਜਾਸੋਂਪਤਾਕਾਦੇਖਿਰੀਝੈਂਸੁਰਾ
ਭੂਖਨਬਸਨਸਜੇਨਰਨਾਰਿਦੇਵੀਦੇਵਉਗ੍ਰਕੋਟਪਰ
ਖਾਰੰਗਭੀਰਚਿਤਮੋਹ੍ਯੋਮੁਰਾਸੰਤਕਵਿਆਂਜੋਆਇ
ਵਾਰਿਕੀਹੈਨਿਮਗ੍ਰਹੋਦਾਰਿਦ੍ਰਦੂਰਤਦੀਹਤਾਕੇਦੂਤਨਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤੂਦੂਰਾ ਭਯੋਹੈਨਹ੍ਵੈਹੈਕਹੂ ਮਦ੍ਰਦੇਸਮੱਧਨੀਕੋਪਰਮਪ੍ਰ
ਸਿੱਧਐਸੋਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸਪੁਰਾ॥੨੯॥ਦਾਇਕਮੁਕਤਿ
ਹਰਿਮੰਦਰੇਮੁਦਦ੍ਵੈਹੋਤਆਠੋਜਾਮਧੁਨਿਸੁਨੇਹ੍ਵੈਅਨ
ਦਉਰਾ॥ਸਹਿਜਸੁਭਾਇਹੁਲਸਾਇਸੰਗੀਸੰਗਲੈ
ਕੈਲਾਂਘੈਭਵਜਿਪਤੇਈਜੈਸੇਨਰਪੇਨੁਖੁਰਾਮਨ
ਦੈਨਿਹਾਲਸਿਖਆਇਸੁਧਾਸਰਤਟਬੈਠੇਂਗਿਆਨ
ਗੋਦਰੀਜੇਨਐਸੇਤਿਨਤੀਨੋਜੁਰਾਭਯੋਹੈਨਹ੍ਵੈਹੈਕਹੂਮ
ਦ੍ਰਦੇਸਮੱਧਨੀਕੋਪਰਮਪ੍ਰਸਿੱਧਜੈਸੋਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸ
ਪੁਰਾ॥੩੦॥ ਇਕਤੀਸਾਕਬਿਤ ॥ਲਾਜੈਦੇਖਜਾਕੋਂ
ਸੀਪੁਰੰਦਰਕੋਮੰਦਰਹੂੰਐਸੋਹਰਿਮੰਦਰਅਨੂਪਕ੍ਰਾਂ
ਤਿਧਰਹੈ॥ਆਠੋਜਾਮਵਿਹਾਂਅਭਿਰਾਮਕਾਮਰਾਮ
ਨਾਮਗਿਆਨੀਸੰਤਗੁਨੀਬ੍ਰਾਂਤਿਕਾਵਿਨਕੇਧਰੁਹੈ॥ਜੀ
ਤਕਵਿਆਸਪਾਸਬੁੰਗੇਹੈਂਬਿਮਲਬਾਂਕੇਖੁਲੇਗੁਰ
ਗੋਬਬੇਦਬਾਨੀਘੋਖਕਰਹੈ॥ਝੂਲਤਨਿਸਾਨਵੇਟਲ
ਖਿਲਖਿਰੀਸ੍ਰੈਂਦੇਟਨਾਏਆਘਨਾਸੈਜਾਕੇਐਸੋਸੁਧ
ਸਰਹੈ॥੩੧॥ ਅਬਸਿੱਖਆਇਵਿਲੋਕਨਕੀਲੇਸਬ
ਤੀਸਾਕਬਿਤ॥ ॥ਨਾਯਨਾਯਸੀਸਬਾਰਬਾਰਪ੍ਰ
ਨਾਯਨਾਯਨੇਮਯੁਤਪ੍ਰੇਮਧਾਰਸੰਤਨਮੈਆਯ-
[illegible]

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲੜਈਤਾਪਦਾਪਖਾਪਜਾਪੁਜਾਪੁਗਾਪਗਾਪਾਘਾ
ਪਧਾਪਆਸੁਰੀਅਲੀਕੋਜਿਤੋਸਮੁਦਾਪਸੁਰੀਸੰਪ
ਦਾਸੈਤਾਂਅਰਥਬੇਧਪਾਪਪਾਆਭਾਪਦਾਪਧਾਪ
ਥਾਪਨਿਜਨਿਹਮੈਸਮਾਪਸੰਤਖੁਸੀਅਿਗਰਾਪਸੁ
ਧਾਸਰਨਾਪਨਾਆ॥੨੧॥ ਅਬਹਮਾਰੇਮੇਤ੍ਰਿ
ਤਗੁਰਬਾਣੀਕੇਸੁਗਲਕਬਿੱਤ॥ ॥ਤੀਰਥਕਰਨ
ਕੀਨੇਪਾਵਰੀਬਿਹੀਨਸਭਦੀਨੇਦਾਨਹਾਥੀਘੋਰਾਧ
ਰੇਦਰਾਗਾਹੈ॥ਸੁਵਨਨਿਛੜੇਸੋਮਵਾਰਦਿਨਆ
ਵਸਮੈਭਾਨਕੈਗ੍ਰਹਿਨਕੁਰਖੇਤ੍ਰਮਾਹਿਲਾਗਾਹੈ॥ਅ
ਤਮਾਮ੍ਰਿਗਿੰਦਬਿੰਦਦਾਨਦੀਨੇਪੁਰਬੀਮੈਊਰਮੈਪ੍ਰਸਿ
ਨਰਹਿਗਏਆਪਨਾਗਾਹੈ॥ਤਾਤੇਏਅਧਿਕਫਲ
ਸੁਧਾਸਰਤੀਰਸੁਨੇਕੀਨੇਜਿਨਿਆਇਏਕਾਂਇਕਾਦ
ਸੀਕੇਜਾਗਾਹੈ॥੨੨॥ਪੁਰਬਜਨਮਮਾਹਿਕੀਨੇਪੁ
ਨਭਾਰੇਸਾਰੇਸੁਧਾਸਰਤੀਰਧਾਰੇਆਏਅਨੁਰਾਗਾ
ਹੈ॥ਸਿਖਸੰਤਸਾਧਗੁਰਸਬਦਸੁਵਨਕੀਨੇਲੀਨੇ
ਹਰਿਨਾਮਕਾਮਕ੍ਰੋਧਦੂਰਭਾਗਾਹੈ॥ਰਾਗੀਐਰਬਾ
ਬੀਸੁਰਸਤ੍ਰਤੁਲੀਨਗਾਨਕਰੈਪੇਖਿਕੈਸਮਾਜਆਜ
ਜਾਕੇਚੀਤ੍ਰਲਾਗਾਹੈ॥ਅਤਾਮ੍ਰਿਗਿੰਦਮਨਬਾਂਛਤ
ਤੁੰਪਾਏਫਲਕੀਨੇਜਿਨਆਇਏਕਾਂਇਕਾਦਸੀਕੇਜ

ਗਾਹੈ॥੭੦॥ ਔਰ ਕਬਿੱਤ॥ ॥ਉਜਲ ਗੰਭੀਰ ਨੀ
ਰ ਹਰਤ ਕਲੁਖ ਭੀਰ ਧੀਰ ਸੁਠ ਤੀਰ ਢੀਰ ਸਿੰਧ ਜੋਮੈ
ਸੁਹਾਵਨੋ॥ ਲਲਿਤ ਸੋਪਾਨ ਬਨੀ ਮੋਹਤ ਹੈ ਚਿੱਤ੍ਰ ਧਨੀ
ਕਾਂਪੈ ਜਾਇ ਭਨੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖੇ ਰਿਗਸਾਵਨੋ॥ ਦ੍ਰੁਮ ਘੋਂਸੁ
ਹਾਤ ਪਾਰ ਜਾਤ ਹੂੰ ਕੈ ਭ੍ਰਾਤ ਕਿਧੋਂ ਪੰਛੀ ਹੂੰ ਕਲੋਲੈ ਲੈਂ ਰਸ
ਬੋਲੈਂ ਮਨ ਭਾਵਨੋ॥ ਸਾਸਿਜਾ ਮ੍ਰਿਗੇਸ ਲੇਖ ਪੂਰਬਲਿ
ਸੇਖ ਜਾਕੇ ਪਾਵਤ ਹੈ ਤੇਊ ਐਸੇ ਸੁਧਾਸਰ ਨਾਵਨੋ॥
੭੧॥ ਰਿਗਾ ਹੂੰਤ ਰੰਗਾ ਅੰਬ ਭਾਰਤੀ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਸੰਗ ਗੋ
ਮਤੀ ਗਯਾ ਪ੍ਰਯਾਗ ਮਾਨ ਸਰ ਭਾਵਤੇ॥ ਕਾਂਸੀ ਕਾਂਤੀ
ਨੈਮਖਾਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਔ ਹਰੀ ਦ੍ਵਾਰ ਕੁਰੁਖੇਤ੍ਰ ਬੱਦ੍ਰੀ ਚਾਰੁ
ਔ ਕਿਦਾਰ ਗਾਵਤੇ॥ ਗੋਦਾਵਰੀ ਔ ਧਿ ਧਾਮ ਮਥੁਰਾ
ਮਾਯਾ ਭਿਰਾਮ ਦੇਵ ਥਲ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸਿੱਧ ਜੋਗ ਸਮਾ
ਵਤੇ॥ ਸਾਸਿਜਾ ਮ੍ਰਿਗਿੰਦ ਫਲ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬੀਚ ਕਲਿ
ਜੋਊ ਚਲਿ ਆਇ ਨੈਕੁ ਸੁਧਾਸਰ ਨ੍ਹਾਵਤੇ॥੭੨॥ ਸਿੱਧ
ਹੂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜੈਸੇ ਪਾਰ ਕਰਿਬੇ ਮਾਰਬੇ ਕੌਂ ਟਾਰਿਬੇ ਕੌਂ ਰੋਗ ਜੈ
ਸੇ ਸਿੱਧ ਤਾਤ ਨਰ ਕੋ॥ ਕੇਹਰੀ ਸਕਾਸ ਪੁੰਜ ਕੁੰਭਿਨ
ਕੈ ਤ੍ਰਾਸ ਜੈਸੇ ਦਾਰਿਦ ਬਿਨਾਸ ਜੈਸੇ ਲੱਛਿਤਾਤ ਤਰੁ ਕੋ॥
ਪੰਨਗਾ ਪਲਾਤ ਤਾਤ ਕੱਸ੍ਯਪ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਦੇਖ ਤ੍ਰਈ ਤਾਪ ਖਾ
ਪ ਜਾਪ ਜੈਸੇ ਏਕ ਹਰਿ ਕੋ॥ ਸਾਸਿਜਾ ਮ੍ਰਿਗਿੰਦ ਭਾਨ ਤੇਮ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਗਿਆਨਜਸਤਸੰਅਧਾਤਾਨਤਤਨ੍ਹਾਏਸੁਧਾਸਰਕੇ
॥੩੩॥ਗੁਨਨਿਧਾਨਪਰਿਪੂਰਨਪ੍ਰਧਾਨਜਨਭਾਵੀ
ਭੂਤਵਰੱਤਮਾਨਜੁੱਗਨਮੈਗਾਏਹੈਂ॥ਕਾਟਿਕੈਕਲੇਸਲੇ
ਸਪਾਏਹੈਸੁਰੇਸਪਦਗੁਰੂਉਪਦੇਸਰਿਦੇਸਾਚਕੈਸ
ਮਾਏਹੈਂ॥ਸੁਰਾਸੁਰਜੱਖਸਿਧਿਰਿਖਿਰਾਜਤਪੋਬ੍ਰਿਧਿ
ਕਹਿਕਹਿਹਾਰੇਗੁਨਕਹਿਤਨਆਏਹੈਂ॥ਪਰਮਕਲ
ਯਾਨਭਏਮੋਖਕੇਪਯਾਨਤੇਊਸਾਸਿਜਮ੍ਰਿਗੇਸਜੇਊ
ਸੁਧਾਸਰਨ੍ਹਾਏਹੈਂ॥੩੪॥ ਵਾਰਤਕ ॥ਜੈਸੇਈਹਾਂ
ਇਸਕਬਿੱਤਕੀਪ੍ਰਥਮਤੁਕਕੇਤੀਜੇਆਠੇਕੇਨੌਂਵਰਣਪ੍ਰਤੀਤਹੋ
ਤੇਹੈਂਪਰਆਠਹੀਹੈਂਵਰਤਮਾਨਕੇਰਕਾਰਕੌਜਲਤ੍ਰੂਬਕਾਲਿਆ
ਈਹੋਣੇਤੇਬ੍ਰਿਤਹਤਦੋਖਨਹੀਜੈਸੇਤੈਸੇਹੀਆਦਿਕੇਕਬਿੱਤਮੈ
ਅਰਜੁਨਕਾਰਕਾਰਜਾਨਣਾ ਤਥਾਮਧਅੰਤਕੇਕਬਿੱਤੋਂਮੇਂਸੰਸ
ਕ੍ਰਿਤਬਾਣੀਅਨੁਸਾਰਅਤੇਨਰਭਾਖਾਕੇਪ੍ਰਾਚੀਨਆਚਾਰਜੋਂ
ਕੇਐਸੇਰਕਾਰਕੌਲਾਗਿਨਤੀਮੈਂਕਹੂੰਕਗਿਨਨੇਮੈਂਦੋਖਨਹੀ॥ ॥
॥ਕਬਿੱਤ॥ ॥ਪੂਤਹੂੰਕਲਿੱਤ੍ਰਸੁਬਧਿੱਤ੍ਰਰਸਰੰਗ
ਚਾਵਆਨੰਦਸੌਂਭਾਵਸੁਖਕੈਦੋਸੌਂਬਿਤਾਇਹੈਂ॥ਧਨ
ਹੂੰਕੀਬ੍ਰਿਧਿਸਿੱਧਿਬਾਂਦੀਕਰਜੋਰੇਦ੍ਵਾਰਉਜਲਸੁਜ
ਸਤਾਸਕੀਸੁਲੋਕਗਾਇਹੈਂ॥ਚਾਰਹੋਪਕਾਰਮੋਖਪੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਾਇਹੈਂ॥ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਜਾਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਚੀਤਿਆ
ਨਿ ਸਜਿਜ ਮ੍ਰਿਗਿੰਦ ਜੇਊ ਸੁਧਾਸਰ ਨ੍ਹਾਇਹੈਂ॥੩੫॥
ਸੰਕਰ ਭਵਾਨੀ ਨੰਦ ਇੰਦੀਵਰ ਇੰਦ੍ਰਾਨੀ ਇੰਦਰਾ
ਸਨਾਥ ਗਾਥ ਹੀਏ ਅਵਗਾਹਤੇ॥ਤ੍ਰਿਮਰਾਰਿ ਤ੍ਰਿਦਸੇ
ਸ ਸਿੰਧੁਨਾਥ ਪ੍ਰਬਤੇਸ ਬਿੱਤ੍ਰਰਾਟ ਪੰਨਗੇਸ ਪੇਖਬੇ ਕੌ
ਅਹਤੇ॥ਕੱਸਪ ਕਪਲ ਮੁਨਿ ਕੁੰਭਜ ਬਸਿਸ੍ਟ ਪੁਨ
ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ ਨਾਰਦਾਦਿ ਤਪੋਜੇ ਸਮਾਹਤੇ॥ਸਜਿਜ ਮ੍ਰਿ
ਗਿੰਦ ਜਾਨ ਜਾਹੀ ਹੂੰ ਤੇ ਧਰੈ ਧ੍ਯਾਨ ਸੁਧਾਸਰ ਨਾਹੂੰ
ਕੌ ਨਿੱਤ ਚਿੱਤ ਚਾਹਤੇ॥੩੬॥ਜੋਊ ਤਨ ਛਈ ਜਾਹਿ
ਛਈ ਹੂੰ ਹਰਨਹਾਰ ਜੋਊ ਮਦ ਕਾਰ ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਨਰਨ
ਰਕੀ॥ਜੋਊ ਨਿਸ ਜੋਤਿ ਜਾਕੀ ਉਦਿਤ ਉਦੋਤ ਨਿੱਤ ਜੋ
ਊ ਰਾਹੁ ਤ੍ਰਾਹ ਜਾਹਿ ਅਤ੍ਰੈ ਹੂੰ ਅਮਰਕੀ॥ਜੋਊ ਤਨ ਛੀਨ
ਜਾਹਿ ਸੇਵਤ ਨਵੀਨ ਅਤਿ ਜਾਹਿ ਗੁਰੂ ਦ੍ਵਾਰ ਜੋਹਿ ਗ੍ਰ
ਹੂ ਸੌਂ ਅਕਰਕੀ॥ਸਜਿਜ ਮ੍ਰਿਗਿੰਦ ਜਾਨ ਬਾਰਿਦਬ
ਹੈਨ ਠਾਨ ਸੁਧਾਧਰ ਛਪੈ ਪੇਖਿ ਸੋਭਾ ਸੁਧਾਸਰ ਕੀ॥
੩੭॥ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜੋ ਕੈ ਹਾਟਕ ਅਵਾਸ ਜਾ ਮੈਂ ਹਾਟ
ਕ ਜਤ ਰਾਸ ਜੋ ਹੈ ਔਤਿ ਹਰਕੀ॥ਛਾਮਿਕ ਰਚਾਰੁ ਚਿ
ਤ੍ਰ ਪਰਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਨਗ ਭੂਖਿਤ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਹੂੰ ਬਿਤਾਨ ਬ
ਨੀ ਜਰਕੀ॥ਸੁੰਦਰ ਅੱਲਾ ਪਚਾਰੁ ਬਾਜਤ ਸੰਗੀਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਾਰਮੈਹੈਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿਨਾਰਿਭੂਲੈਸੁਧਿਪ੍ਯਾਰਕੀ।ਬੇਦਹੂੰ
ਨਭੇਦਪਾਇ ਸਜਿਜਾਮ੍ਰਿਗਿੰਦਤਾਹਿਮੈਪੈਕਹੀਜਾਇ
ਕੈਸੇਸੋਭਾਸੁਧਾਸਰਕੀ।੨੯॥ਦੇਵਨਮੈਦੇਵਰਾਜ
ਅਸ੍ਤ੍ਰਨਮੈਸਿਧਬਾਜਕੁੰਭਿਨਮੈਸ੍ਵੇਤਸਾਜਸੋਭਤਸੁ
ਸਾਰਹੈ।ਸਿੰਧਿਨਮੈਜੈਸੇਛੀਛਿਪੱਛਿਨਮੈਗਾਰਪੱਛਿ
ਲੱਛਨਮੈਧਨੁਲੱਛਿਜੈਸੇਸਖਾਹਰਹੈ।ਬੇਦਨਮੈਸਾਮ
ਮੰਤ੍ਰਤੇਜਨਮੈਤੇਜਭਾਨੁਗੋਪਨਮੈਕਾਨ੍ਹਜੈਸੇਸੁੰਦਰ
ਸੁਧਰਹੈ।ਸਜਿਜਾਮ੍ਰਿਗਿੰਦਭੂਪਸੋਭਤਅਨੂਪਛ
ਬਿਤੈਸੇਸਭਤੀਰਥਮੈਭੂਪਸੁਧਾਸਰਹੈ।੩੦॥ਕਬਿ
ਤ੍ਵ॥ ਮਹੂਰਿਬਾਗਨਿਤੈਹੋਤਅਨੁਰਾਗਚਿੱਤਕੋਕਿ
ਲਾਕੁਹਕਲਸੈਲਹਿਰੈਨਹਰਕੀ।ਕੋਟਿਕੇਕਿੰਗੂਰਨਕੀ
ਪਾਂਤਿਭਲੀਭਾਂਤਿਬਨੀਮੇਘਜਿਉਂਘਦੇਵਨਕੀਪ੍ਰਭਾਮ
ਵਹਰਕੀ।ਵਿਸਦਵਿਸਾਲਧਾਮਕਾਮਕੇਬਨਾਏਮ
ਨੋਅਟਾਪੈਨਿਸਾਨਕਹੂਬੈਰਿਕਾਂਫਹਰਕੀ।ਧਨਕਬ
ਨਕਅਲਿਕੇਸਕੇਸਮਾਨਰਾਜੈਐਸੀਛਬਿਗੁਰੂਰਾਮ
ਦਾਸਕੈਸਹਿਰਕੀ।੩੧॥ਸ੍ਰੀਮਤਿਪੁਰਾਨਨਿਗਮ
ਗਮਨਿਕਾਲਸਾਰਵਿਰਮੋਰੁਚਿਰਗੁਰੂਰੀਝਪ੍ਰੇਮਕ
ਰਕੈਨਵਧਾਭਗਤਿਕਾਮਧੇਨੁਮੋਨਿਕਾਮਨਾਦੇਗਮ
ਨੇਕਾਮਤਰੁਰਾਮੇਸੇਪਦਾਸੋਂਫਰਕੋਕਹੈਮੇਘਜਿਉਘ

ਹਰਿਮੰਦਰਵੈਕੁੰਠਰਚੋਏਚਾਰੇਈਪਦਾਰਥਹੈਂਦ੍ਵਾਰਪਾ
ਲਦਰਕੋ।ਸਿਵਪੈਪ੍ਰਕਾਸੀ।ਕਾਸੀਮੁਕਤਿਕੋਦਾਸੀ
ਕਰੀਜਮਤੇਮਵਾਸੀਭਏਵਾਸੀਸੁਧਾਸਰਕੋ।੪੧।
।ਮਹਾਂਮਦਰਾਪੀਪਾਪੀਅੱਮਿਖਕੈਪ੍ਰਾਪੀਤਨਪੋਨੁ
ਦ੍ਵਿਜਸ੍ਰਾਪੀਬੈਨਰਹੈਂਸਮਸਰਕੋ।ਕਰੈਂਜਲਪਾਨਤੇ
ਵਿਮਾਨਮੈਵਿਰਾਜਮਾਨਭੂਪਭਗਵਾਨਦ੍ਵੈਸਨਾਨਕੀਨੇ
ਸਰਕੋ।ਕਹੇਮੇਘਾਸਿੰਘਸੁਰਲੋਕਸੁਰਲੋਕਬੇਧੈਨ
ਕਨਟੀਰੋਕਤੀਨਰਕੈਂਆਗੇਸਰਕੋ।ਨਰਕਦੈਜੋੜਚਿ
ਤ੍ਰਗੁਪਤਕੇਚਿੱਤ੍ਰਫਾਰਮਿਤ੍ਰਸੁਤਚਿਤਵੈਚਰਿਤ੍ਰਸੁਧਾਸ
ਰਕੋ।੪੨।। ਭਾਖਾਭੂਖਨਚੰਦ੍ਰੈਮਕੇਬੇਛਾਪਕਬਿੱਤ
।। ।ਚਮਨਚਹੂੰਪਾਂਚਾਰੁਚੰਚਰੀਕਚੋਰੈਂਚਿੱਤਕੋਕਿ
ਲਾਕੁਹਕਬ੍ਰਿਤਿਚਿੱਤਕੀਹਲਾਦਈ।ਕੋਟਿਅਵਿਲੋਕਿ
ਛਬਿਲੋਕਾਲੋਕਸੋਭਦੇਤਸੋਕਹਰਬੇਕੀਸੁਧਾਸਰਮੈ
ਕਲਾਦਈ।ਤਾਮੈਹਰਿਮੰਦਿਰਪੁਰੰਦਰਕੇਪੁਰਕਹਾਂਰ
ਚੋਏਹਰਿਮੰਦਿਰਸੋਸੁੰਦਰਭਲਾਦਈ।ਊਚੀਐਸੁਰਿ
ਤਾਅਟਾਰਦਿਕੇਤੁਰੰਗਰੂਕੈਸਸਿਕੇਤੁਰੰਗਨਕੀਚੌਕ
ਰੀਭਲਾਦਈ।੪੩।। ਸਿੰਘਾਵਿਲੋਕਨੀਕਬਿੱਤ।।
।ਕਰਲੈਸੁਮਾਲਾਜਪੁਜਾਪੁਏਕੁਸ੍ਰੀਗੁਰੂਕੋਸੋਢੀ
ਮਹਾਰਾਜਜੂਕੇਧਿਆਨਰਿਦੇਧਾਰਲੈ।ਧਰਲੈਕਰੋਰੋ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੨੦ ਕਹਾਜਰਲੈਕਰੈਂਗੋਕਹਾਸੁਪਨਸਮਾਨਪੁਛਬੇਦਨ
ਤੇਂਸਰਲੈ।ਜਰਲੈਉਪਾਵਏਕਸੁਨੀਯੇਪ੍ਰਤਾਪਸਿੰਘ
ਜੋਗਜਪਤੀਰਥਹੈਂਤਾਕੇਬਿਨਤਰਲੈ।ਤਰਲੈਭੌਸਾ
ਗਰਉਤਰਲੈਘਾਟਸੰਤਨਕੇਸੁੱਧਹ੍ਵੈਸਨਾਨਸੁਧਾਸ
ਰਬੀਚਕਰਲੈ।੪੪॥ ਵਾਰਤਕ ॥ਇਸਕੀਚੌਥੀਤੁਕ
ਕੇਪ੍ਰਥਮਯਤਿਕੇਸਤਾਰਹਿਅੱਛਰਹੈਂਖੋੜਸਚਾਹੀਤੇਥੇ। ਕਬਿਤ
॥ਏਰੇਮਨਮੇਰੇਤੂੰਬਿਚਾਰਕਰਲੈਰੇਬੀਰਐਹੋਕਾਮ
ਤੇਰੇਪ੍ਰੀਤਿਤਾਸੋਂਤੂੰਲਗਾਯੋਕਹਾ।ਤਾਤਮਾਤਭ੍ਰਾਤਸੁ
ਤਆਤਕਾਮਕੋਊਨਾਹਿਝੂਠੇਸਭਜਗਗਾਯੋਨਿਹੋਰ
ਹਿਰਾਯੋਕਹਾ।ਪ੍ਰਤਾਪਸਿੰਘਐਸੀਦੇਹਦੂਲਭਨਪੈ
ਹੈਫੇਰਦੀਨੀਜਿਨਦੀਨਨਾਥਤਾਕੇਗੁਨਗਾਯੋਕਹਾ।ਹਾ
ਸੀਕੀਨਬਾਤਮੁਕ੍ਤਿਦਾਸੀਹੋਇਜਾਤਪ੍ਰੀਤਿਕਰਇਸ
ਨਾਨਗੁਰੂਮੰਦਿਰਮੇਂਆਯੋਕਹਾ।੪੫॥ ਵਾਰਤਕ॥ ॥
ਇਸਕੀਤੀਜੀਤੁਕਕੇਪ੍ਰਥਮਯਤਿਮੈਂਦੁਰਲਭਕੇਰਕਾਰਕੋਂਰੇਫੀਮਾਨੇ
ਹੁਏਭੀਸਤਾਰਹਅੱਛਰਹੋਤੇਹੈਂਖੋੜਸਚਾਹੀਤੇਥੇ।ਯਾਤੇਸ਼੍ਰੁਤਿਹਤ॥
ਕਬਿਤ॥ ॥ਝੀਨੀਝੀਨੀਝਾਲਰਝਰੋਖਾਦਾਰਝੂਲ
ਤਿਹੈਂਝਮਕਝਲਾਕਝਾਂਈਝਿਲਮਿਲਿਝਨੀਰਹੋ।ਛੂਟੀ
ਛਬਿਛਾਇਛੈਲਮੋਤਿਨਕੀਲਰੀਜਾਮੈਜੇਬਦਾਰਜ
ਹਰਜਵਾਹਰਖਨੀਰਹੋ।ਪ੍ਰਤਾਪਸਿੰਘਛੈਲੀਛਬੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਣਾਮਨਿਮਾਨਕਕੀਸੁਰਪਤਿਹੂੰਕੀਮਤਿਸੋਭਾਮੈਸਨੀ
ਰਹੈ॥ਦੇਖੇਦੁਖਜਾਹਿਆਇ ਹੇਰਹਰਿਮੰਦਰਮੈ ਐਸੀ
ਗੁਰੁਗ੍ਰਿਹਜੂਪੈ ਚਾਂਦਨੀਤਨੀਰਹੈ॥੪੬॥ ਵਾਰਤਕ
॥ਇਸਕੀਭੀਪ੍ਰਥਮਤੁਕਕੇਅੰਤਕੇ ਸਾਤ ਅੱਛਰ ਚਾਹੀਤੇਥੇ ਪਰਬਲਤ
ਕਾਰਤੇਂ ਆਠਹੈਂ ਔਰ ਤੀਜੀਕੇ ਭੀਪਹਿਲੇਬਿਸ੍ਰਾਮਕੇ ਸਤਾਰਹਿਹੈਂ ਸੋ
ਠਾਰਾਚਾਹੀਤੇਥੇ॥ ਅਬ ਜਬ ਏਕ ਸ੍ਵੰਡਾ ਬਾਤਬਕਾ ਬਨ
ਹੂਆ ਬੇਛਾਪਕਬਿੱਤ॥ ॥ਵੱਕ੍ਰਤੁੰਡਸੁੰਡਕਿਧੌਂ ਸੂਲ
ਸੁੰਡਆਲੀਹੂੰਕੇ ਵੇਟਰਸ੍ਰਿੰਗਕਿਧੌਂ ਭੂਪਸੁਰਤਰੁਕੋ॥ਇੰਦ੍ਰ
ਛੱਤ੍ਰਦੰਡਕਿਧੌਂ ਏਕਬ੍ਰਹਿਮੰਡਹੂੰਕੀ ਦੂਸਨਕੇ ਦੰਡਬੇਕੌਂ ਦੰ
ਡ ਅਤਿਕਰਕੋ॥ਕੈਧੌਂ ਸੇਸਸੀਸ ਧਰਾਫੋਰਿਕੈ ਪ੍ਰਗਟ
ਭਯੋਕਿਧੌਂ ਦਗੀਖੰਭਤਨਧਾਰਯੋ ਨਰਹਰਕੋ॥ਵੇਦੀਕੇ
ਕ੍ਰਿਪਾਨਕੈਂ ਸੋਪਾਨਨਾਕਜਾਨਬੇਕੀ ਦੇਖਯੋ ਧਰਧਾਮ
ਏਕਨਿਸਾਨਸੁਧਾਸਰਕੋ॥੪੭॥ ਤਥਾ ਬੇਛਾਪਕਬਿੱਤ
॥ ॥ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਅਨੂਪ ਛਬਿ ਸੋਭ ਦੇਤ ਤਟ
ਤਟਤਾਕੇ ਮਨਮੋਦ ਹੋਤ ਸਰਧਾ॥ਕਿਤੇ ਚਟਸਾਰ ਮਹਿ
ਹੈ ਸਨਕੀ ਮਾਲਕਿਤੇ ਐਸੋ ਸੁਰਰਾਜਪੁਰ ਸਾਜ ਦੇਖ
ਅਰਧਾ॥ਹਜੈਂ ਅਲੈਂ ਗਾਵੈਂ ਸੁਅਨਾਵੈਂ ਸੁਧਾਸਰਬੀ
ਚ ਨੱਸੋਤ ਪਾਪ ਪੁਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰੀ ਪਰਧਾ॥ਸਬਦਕੀ
ਸੇਵਕਕੀ ਸਿਖਨਕੀ ਸੰਗਤਕੀ ਸੱਜਨਕੀ ਸੋਭਹੋਤਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਾਧਨਕੀਚਰਚਾ॥੪੮॥ਜੈਕਪਾਨਕੀਏਂਸੁਧਾਅਮ
ਰਬਖਾਨੈਬੇਦਐਂਤੈਨਾਨਸੁਧਾਪਾਨਕਰੈਂਸੁਧਾਵਰ
ਕੋਗਿਗਾਕੇਅਨਾਏਫਿਰਮਾਰਿਕੈਬੈਕੁੰਠਜਾਇਪਾ
ਇਪਦਸੁਰਕੋਬਿਬਾਨਚੜ੍ਹਿਹਰਿਕੋ॥ਸੁਧਾਸਰਨ੍ਹਾਇ
ਤਾਕੀਜੀਵਨਮੁਕਤਿਹੋਇਨਾਮਨਵਕਾਪੈਹੋਤਪਾਰਭ
ਵਤਰਕੋ॥ਕਾਸੀਕੀਨਚਾਹਜਮਦੂਤਨਉਦਾਸੀਭਈ
ਦਾਸੀਕਰਿਰਾਖੈਂਮੁਕਤਿਵਾਸੀਸੁਧਾਸਰਕੋ॥੪੯॥
ਕਬਿੱਤ॥ ॥ਕੈਸੋਸੁਧਾਸਰਜਾਕੀਉਪਮਾਕਹੀਨ
ਜਾਇਜਾਂਮਧਿਅਨੇਜਨਕੇਕਲਮਲਮਲੇਗਏ॥
ਦਿਜਕੇਦੁਖਾਰੇਹਤਿਆਰੇਮਹਾਂਮੂੜ੍ਹਭੂਰਤਾਰੇਵੇਖਰ
ਗਦਿਕਛਿਨਮੈਦਲੇਗਏ॥ਸੁਕਦਿਨਖਭੂਹਰਿਪਤਿ
ਤਪੁਨੀਤਭਏਤੇਆਗੈਕੁਸੰਗਸਤਸੰਗਭਲੇਭ
ਏ॥ਕਾਗਨਤੇਹੰਸਫਿਰਹੰਸਨਤੇਪਰਮਹੰਸਬ੍ਰਹਮ
ਅੰਸਹ੍ਵੈਕੈਸੁਰਪੁਰਕੈਂਚਲੇਗਏ॥੫੦॥ ਵਾਰਤਕ
॥ਯਾਕੀਪਹਿਲੀਤੁਕਮੈਏਕਅਛਰਦਯੀਕਦੂਜੀਮੈਅਨਿਰਦ
ਲੀਤੀਜੀਕਾਤੁਕਾਂਤਚੌਥੀਕੇਪਹਿਲੇਸਤਕੇਸਿਰਕੇਦੇਖਲੇਣੇ
॥ ਤੁਕਬਾਬਾਮੇਰਾਆਵਨਜਾਨਰਹਿਓ॥ਇਸਤੁਕਕੇਅਭਿ
ਪ੍ਰਾਇਸਾਥਕਬਿਤਕੇਅੰਤਕੇਸਤਕੇਅਛਰੋਂਕੇਅਰਥਕਾਪ੍ਰਸਪ
ਰਬੰਧਾਵਿਰੋਧਹੈ॥ ॥ਅਬਸ੍ਰੀਸੁਕਦਿਗਮਜੂਕ੍ਰਿਤਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਿਤ੍ਰਾ। ।ਵਾਜੈਂਸੁਰਵ੍ਰਿੰਤੋਂਅੰਤੋਂਸਾਧਸੁਰਸੁਤਸਾਜੈ
ਸੁਧਾਉਰਾਂਹਾਂਸੁਧਾਸਰਕੇਦਰਸਹੈ।ਪਾਨਕਿਯੇਂਵਾ
ਕੇਹੋਤਅਮਰਸਮਰਦ੍ਵੈਕੈਜੀਵਨਮੁਕਤਯਹਿਸਭਕੇ
ਪਰਸਹੈ।ਗੁਆਲਕਵਿਯੋਗਿਨਕੋਂਦੁੱਰਲਭਮਹਾਂਹੈਵ
ਹਿਯੋਗੀਭੋਗੀਦੁਹੂਨਕੋਂਹੋਤਜਾਂਹਰਸਹੈ।ਦ੍ਵੈਹੈਹ
ਰਿਮੰਦਰਜਾਂਹਰਿਗੁਰਮੰਦਰਹੈਯਾਤੇਗੁਰਪੁਰਸੁਰ
ਪੁਰਤੈਂਸਰਸਹੈ।੫੧।। ਵਾਰਤਕ ।। ਯਾਮੈਂਦੁਰਲਭ
ਕਾਨਾਮਰੇਫੀਹੈ।। ਕਬਿੱਤ੍ਰਾ। ।ਕੈਧੋਂਕਲਿਪਾਤਕੀ
ਨਤਾਰਬੇਕੋਂਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀਸਾਗਰਤੈਂਕਾਨ੍ਹਦੋਰਧਰੀਹੈ
ਨਿਕਾਰਕਨਾਕੈਧੋਂਮਯਨਕਮਹੀਰੁਹਨਸਮੇਤਆ
ਯੋਗੁਰੁਰਾਮਦਾਸਕੀਸਰਨਚਿਤਿਧਾਰਕਰਾ।ਗੁਆਲ
ਕਵਿ ਕੈਧੋਂਨਿਜਛਾਯਾਛੋਰਿਆਯੋਹੇਤੁਸੈਲਕੋਂਸੁ
ਮੇਰਸੋਗਯੋਹੈਵਿਕਾਰਕਨਾਕੈਧੋਂ ਸੁਧਾਸਰਪੈਸੁਧ
ਰਿਸੁੱਰਨਮੰਦਰਸੋਂਸੋਹੇਹਰਿਮੰਦਰਪੂਰਿਵਰਨੇਪ
ਯਾਰਕਨਾ।੫੨।। ਯਾਮੈਂਭੀਨਿਰਨੇਕਾਵਨਾਰੇਫੀਤੈਂਦੋਖਨਹੀ
।। ਕਬਿੱਤ੍ਰਾ। ।ਹਾਸੀਗਈਭੂਲਜਮਦੂਤਨਭਿਦਾ
ਸੀਭਈਪਾਪਕੀਕਲਾਸੀਨੰਤਲਾਸੀਕਰੈਂਤੂਰਕੋ
ਸਤੋਂਅਕੀਅਟਾਸੀਜਹਾਂਧਰਮਕੀਪਯਾਸੀਦਾਨਪੁੰ
ਨਕੀਛਟਾਸੀਸੋਕਨਾਸੀਦੀਨਤਰਕੋ।ਗੁਆਲਕਵਿ

੨੪ ਖਾਸੀਧੁਨਿਬੇਦਕੀਪ੍ਰਕਾਸੀਮਹਾਂਨਾਰੀਕਮਲਾਸੀ
ਭਾਸੀਰੂਪਮੈਨਨਰਕੋ।ਕਾਸੀਕੀਨਚਾਹਅਬਿਨ
ਸੀਦੈਮਵਾਸੀਭਏਦਾਸੀਕਰਿਰਾਖੈਮੁਕਤਵਾਸੀਸੁ
ਧਾਸਰਕੋ।੫੩॥ ਵਾਰਤਕ॥ ਯਾਮੈਧਰਮਕਾਰਾਰ
ਰੇਢੀਆਲੋਹੂਣਿਹੈ।ਅਤੇਮੁਕਤਕਾਕੱਕਾਤੱਤਾਯੁਕਤਕਾਹੈ। ॥
ਕਬਿਤ॥ ॥ਐਦਰੋਨਿਕਰਤੁੰਗਤੇਜਨੋਕੋਂਕਰਕਾਥੈ
ਸਭੋਕੋਟਕਰਵਰਦਾਈਹਰਿਕਰਹੈ।ਜੋਰਜੇਬਦਾ
ਰੀਜਾਕੀਜਗਰਮਗਰੋਹੈਤਿਨਗਰਵਿਰਾਜੈਸਾਧੁ
ਫੂਲਪੁੰਜਤਰੂਹੈ।ਗੁਲਕਵਿਹਰਹੈਹਮੇਸਗੀਕਲੇ
ਸਤਰਸੀਪਤਿਕੋਂਧਰਹੈਗਰੀਬਪਰਵਰਹੈ।ਸੂਰ
ਕੋਰੀਬਦਰਹੈਪ੍ਰਸਿੱਧਸੁਰਤਰੂਹੈਕੌਨਤਾਕੇਸਰਹੈ
ਅਨੂਪਸੁਧਾਸਰਹੈ।੫੪॥ ਬੇਛਾਪਕਬਿੱਤ॥ ॥
ਕੰਚਨਸਿੰਘਾਸਨਬਰਾਸਨਸ੍ਰੀਗ੍ਰੰਥਜੂਕੋਬੈਠੇਛਿ
ਗਗ੍ਰੰਥੀਪਢਿਪਾਠਕੋਂਸੁਨਾਵਤੇ।ਬਡੇਬਡਭਾਗੀ
ਜੋਗਜੋਗਅਨੁਰਾਗੀਤਿਆਗੀਸੁਨੇਬਚਨਾਂਮ੍ਰਿਤਸੁ
ਮਨਮੈਬਸਾਵਤੇ।ਹਾਟਕਔਮਣੀਜੜੇਛਤ੍ਰਸੁ
ਬਿਰਾਜੈਬਰਕਰਲੀਨੇਚਾਮਰਸ੍ਰੀਗ੍ਰੰਥਕੋਂਢੁਰਾਵ
ਤੇ।ਧੂਪਦੀਪਫੂਲਸੁਭਆਰਤੀਉਤਾਰੇਨਿਤਸੰਖਨ
ਕੀਧੁਨਿਘਨਿਨਾਦਕੋਂਬਜਾਵਤੇ।੫੫॥ਸੁੰਦਰਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਭਾਕੇਬੀਚ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ਬੈਠੇ ਕਰੈਂ ਕਲਿਗਾਨਸੋ
ਗੁਬਿੰਦਗੁਨਗਾਵਨੀ।ਬਾਜਤ ਸੰਗੀਤ ਤਾਰ ਰਗ
ਰਾਗਨੀਉਚਾਰ ਆਸਾਹੂੰਕੀਵਾਰ ਪੜ੍ਹੈਂ ਆਸਾਕੈਂਪੁ
ਜਾਵਨੀ।ਮਧੁਰਮਧੁਰਧੁਨੀਮ੍ਰਿਦੰਗਬਜਾਵੈਂਗੁ
ਨੀਸਿਰੰਦੇਸਤਾਰਸੁਰਲਾਗਤਿਸੁਹਾਵਨੀ।ਕਹੈ
ਸੁਪ੍ਰਕਾਸਰਾਮ ਸਫਲੇਹੈਂ ਸਭੀਕਾਮ ਐਸੇਗੁਰੁਧਾ
ਮਕੌਂਜੁਸੇਵੈਲਾਇਭਾਵਨੀ।੫੬। ਐਸੇਸੁਧਾਸ
ਰਮਾਹਿਨਾਇ ਸਭਪਾਪ ਜਾਹਿਕੀਏਜਬਪਾਨਤਬ
ਦੁੱਖਨਕੀਹਾਨਿਹੈ।ਤਾਹਿਤਟਕਰੇਬਾਸਤਾਕੋਂਭਵ
ਨਾਹਿਪਾਸਿਲਹੇਸੁਖਰਾਸਿ ਮਾਨੋ ਸਭਗੁਨਖਾਨਿ
ਹੈ।ਗਿਰਗਿਰੇਮਤੀਪ੍ਰਯਾਗਤੀਰਥਉਦਾਰਜੇਤੇਕਾਲ
ਪਾਇਦੇਤਫਲਬੇਦਯੋਂਬਖਾਨਹੈ।ਸੁਧਾਸਰਸੇਵ
ਜੋਈਜੀਵਨਮੁਕਤਸੋਈਯਾਮੈਨਾਂਸੰਦੇਹਕੋਈ
ਸਦਫਲਜਾਨਹੈ।੫੭। ਊਚੀਹੈਅਟਾਰੀਭਾਰੀ
ਬਿਬਿਧਿਬਿਧਾਨਵਾਰੀਤਾ ਮੈਚਿੱਤ੍ਰਕਾਰੀਕਾਰੀਗ
ਰਕੀਸੁਧਾਰੀਹੈ।ਕਿੰਗੁਰਨਪਾਂਤਿਭਾਂਤਿਭਾਂਤਿਸੋਬਿ
ਰਾਜੇਛਬਿਕਲਸੋਂਕੀਕਲਿਤਲਲਿਤਦੇਖੀਭਾਰੀ
ਹੈ।ਸੁੰਦਰਹੈਬਾਰੀਜਹਾਂਨਾਰੀਨਿਆਰੀਬੈਠਿਬੇਰੀ
ਚੌਕਠੈਐਛੱਜੇਛਾਤਹੇਮਮਈਸਾਰੀਹੈ।ਛੂਨੀਔਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪੰਨੇਮੋਤੀਹੀਰਨਜੜਤਿ ਅਤਿਜਗਮਗੋਜੋਤਿਜਾ
ਕੀਲਾਗਤਿਸੁਪਿਆਰੀਹੈ।੫੮। ਕਨਕਕੇਖੰਭ
ਸਭਛਾਜਤਹੂੰਕਨਕਹੂੰਕੀ ਬੀਚਬੀਚਫੂਲਫੂਲ
ਤਾਮੈਂਸੋਲਗਾਏਹੈਂ।ਚਾਰੂਦਾਰਲਗੇਦਰਹਾਟਕ
ਕਪਾਟਬਰਸੁੰਦਰਅਨੂਪਕਰਪੜਦੇਝੁਕਾਏਹੈਂ।
ਜਰੀਕੀਬਿਤਾਨਤਨੀਹੀਰੇਮੋਤੀਲਾਲਮਨੀਪਾਂਤਿ
ਨੇਕੀਪਾਂਤਿਜਹਾਂਸਬਜੇਝੁਕਾਏਹੈਂ।ਅੱਧਹੂੰਕੇਦਰ
ਆਗਿਦਰਪਨਲਗੇਤਾਹਿਉਪਮਾਕਹੀਨਜਾਇਪੇ
ਖਨਭਾਏਹੈਂ।੫੯। ਬਡੇਬਰਭੂਪਆਇਸੀ
ਸਕੈਂਨਿਵਾਵੈਂਤਾਹਿਤਾਹਿਕੀਚਰਨਧੂਰਿਭਾਲਕੈਂ
ਲਗਾਵਤੇ।ਕਰੈਂਪਰਕ੍ਰਮਾਕਰਜੋਰ ਦੋਊਠਾਂਢੇਰ
ਹੈਂਉਆਵੈਂਜੁਕਛੂਅਰਦਾਸਕੈਂਕਰਾਵਤੇ।ਸ੍ਰੀਗੁ
ਰਪ੍ਰਤਾਪਆਜੁਪਾਯੋਦੇਸਦੇਸਰਾਜੁਸੱਤ੍ਰਸਭਗ
ਏਭਾਜਢੂੰਢੇਹੂੰਨਪਾਵਤੇ।ਭਨੈਸੁਪ੍ਰਕਾਸਰਾਮਪੂ
ਰਨਸੁਹੋਤਕਾਮਐਸੇਗੁਰੂਧਾਮਐਸੇਜੁਪ੍ਰੀਤਿਕਰਆ
ਵਤੇ।੬੦। ਆਹੀਰੀਤਿਗਿਆਨੀਆਵੈਂਬੈਠੇਸਨ
ਮਾਨਪਾਵੈਂਗੀਥਕੇਸਮੀਪਬੈਠਿਗਿਆਨਕੈਂਸੁਨਾਵ
ਤੇ।ਸਬਦਕਹੈਂਉਚਾਰਤਾਹੀਕੇਕਹੈਂਬਿਚਾਰਕੀਨੇ
ਨਿਰਧਾਰਪਦਅਰਥਬਤਾਵਤੇ।ਬੇਦਔਪੁਰਾਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇਪ੍ਰਮਾਨਨਕੀਲਆਟੈਂਸਾਖਪ੍ਰਕਟੀਅਨੇਕਞਿਸ
ਟੰਤੁਕੈਂਜਨਫਤੋ।ਸ੍ਰੀਗੁਰੁਸਿੱਧਾਂਤਗੂੜ੍ਹਬ੍ਰਪੀਸੈਂ-
ਕਹੈਂਅਗੂੜ੍ਹਸੋਈਹਸ੍ਤੁਮਲਫਤਸਭਾਮੈਂਵਿਸ਼ਾਦ
ਤੋ।੬੧।।ਮੰਦਰਕੀਓਰਚਾਰੋਂਫਰਸਬਨੋਉਜਾਰੇ
ਸ੍ਵੇਤਪੀਤਲਾਲਕਾਰੇਫਟਕਲਗਾਏਹੈਂ।ਚਾਂਦ
ਨੀਚੰਦੋਏਜਾਨਦ੍ਵਾਰਮੈਂਖਿਸੇਹੈਂਤਾਨਸ੍ਵਰਨਸ੍ਰੋਖੇ
ਭਾਂਹਿਸੋਭਤਸੁਹਾਏਹੈਂ।ਬੀਚਬੀਚਕੰਚਨਕੇਬੀਗੁ
ਲਾਸੁਧਾਰੇਸਾਰੇਤੇਜਪੁੰਜਟਾਰੇਛਬਿਗਟਕੀਸੁਪ
ਏਹੈਂ।ਐਸੇਬਨੋਸੇਤੁਭਵਤਾਰਬੇਕੋਹੇਤੁਬਰਜੇ
ਉਲਾਂਘਿਗਏਹਰਿਜੂਕੇਮਨਭਾਏਹੈਂ।੬੨।। ਦ
ਰਸਨੀਦ੍ਵਾਰਮਾਹਿਰਜਤਕਪਾਟਤਾਹਿਉਪਮਾਕ
ਹੀਨਜਾਇਕੌਨਸਮਗਾਈਏ।ਘੁਰਤਨਿਸਾਨ
ਐਂਬਜੰਤ੍ਰੀਗਣਬੈਠੇਜਾਨਤਾਨਲੈਬਜਾਵੈਂਮੁਨਿ
ਮਨਕੌਚੁਰਾਈਏ।ਬਾਜਤਘਮਾਲਸੁਧੇਤ
ਸੁਭਟੋਰਸਕਾਲਸ੍ਰੀਡੋਕੇਸਮੀਪਜਾਇਸੀਸਕੈਂ
ਨਿਵਾਈਏ।ਭਨਤਪ੍ਰਕਾਸਰਾਮਪੂਰਨਸੁਹੋਤ
ਕਾਮਐਸੇਸੁਖਧਾਮਮੈਂਸੁਨਿੱਤਅਚਿੱਤਅਲਾਈ
ਏ।੬੩।। ਵਾਰਤਕ ।। ਯਾਮੈਂਦਰਸਕਾਰਾ।।
ਕਬਿੱਤ।। ।।ਸੁਧਾਸਰਬਾਸੀਸੁਖਰਾਸੀਦੁੱਖ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

 ਨਾਸੀ ਭਏ ਲਖੋਏ ਅਬਿਨਾਸੀ ਨਿਜ ਗੁਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ
ਤੇਂ ਭਏ ਮੋਖਦਾਸੀ ਔ ਅਟਾਸੀ ਜਮਹਾਸੀ ਕਰੈਂ ਬਿ
ਸ੍ਵੈ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈਂ ਨਿਰਾਸੀ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਤੇਂ। ਲੋਕ ਜਸ
ਰਾਸੀ ਪਰਲੋਕ ਆਸ ਤ੍ਰਾਸ ਨਾਸੀ ਦੇਹ ਤੇਂ ਉਦਾਸੀ
ਜੇ ਖਲਾਸੀ ਤੀਨ ਤਾਪ ਤੇਂ। ਬਡੇ ਹੈਂ ਬਿਲਾਸੀ ਉਰ
ਭਾਸੀ ਸੁ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਬੋਧ ਉਦੈ ਏ ਤੇਜ ਰਾਸੀ ਭ੍ਰਮ ਨਾਸੀ
ਰਾਮ ਜਾਪ ਤੇਂ। ੬੪। ਐਸੇ ਹੈਂ ਹੁਲਾਸੀ ਜੋ ਚੌਰਾਸੀ
ਭੀਤ ਨਾਸੀ ਜਾਕੀ ਔਰ ਮੋਖਦਾਸੀ ਮੁੱਖ ਮੋਖ ਕੇ ਉਪ
ਸੀ ਹੈਂ। ਦੁਬਿਧਾ ਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਭਵ ਪਾਸੀ
ਨਾਹਿ ਆਤਮ ਬਿਲਾਸੀ ਕਰੈਂ ਬੰਧ ਮੋਖ ਹਾਸੀ ਹੈਂ।
ਜਮ ਕੀ ਤਲਾਸੀ ਤੇਂ ਖਲਾਸੀ ਸੁਧਾ ਬਾਸੀ ਭਏ ਅ
ਨੈਤ੍ਰ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਸੁ ਅਨੰਦ ਘਨ ਰਾਸੀ ਹੈਂ। ਰਾਮ ਪਰ
ਕਾਸੀ ਸੁ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਗਿਆਨ ਰਾਸੀ ਕਹੈਂ ਐਸੇ ਪੂਰਬ
ਸੀ ਓਕੀ ਦਸਾ ਪਰਕਾਸੀ ਹੈਂ। ੬੫। ਕੋਊ ਗਜ ਘੋ
ਰਾ ਮਾਂਗੈ ਹੈਰਾ ਕੰਜਲੋਚਨੀ ਕੇ ਕੋਊ ਛੈਲ ਛੈਰਾਮਾਂ
ਗੈ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਰ ਕੋ। ਓਢ ਬੈਕੈਂ ਜੋਰਾ ਬੇਸ ਬਾਦ
ਲਾ ਕੇ ਮਾਂਗੈ ਕੋਊ ਕੋਊ ਕਹੈ ਤੋ ਰਾਮੈ ਚਲਾਊਂ ਮਾਰਅ
ਰਿ ਕੋ। ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗ ਬੋ ਹਮਾਰੋ ਸੁਨ ਲੀਜੇ
ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ਕਾਮਦੇਈ ਪੈਨ ਦੀਜੈ ਔਰ ਬਰ ਕੋ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਦਾਸਤਸੰਗਰੰਗਰਹੈਰਘੁਨਾਥਜੂਸੋਂਦਿਵਜਾਕੀ ੨੯
ਉਮੰਗਐਂਨਿਵਾਸੀਸੁਧਾਸਰਕੋ॥੬੬॥ ਯਾਕੀ
ਭੀਤੀਜੀਕੇਖੇਤ੍ਰਸਵਰਨੀਯਤਿਮੈਂ ਸਤਾਰਾਂ ਅਛ੍ਰ ਹੈਂ ਆਠੇਰ
ਚਨੇਕੇਪੈਂਤ੍ਰੜੇਸੇਂਚੂਕਾਹੂਆਹੈ॥ ਅਥ ਬੇਛਾਪ ਕਬਿੱਤ॥

॥ਕੀਬੇਕਛੁਚਾਹੈਂਕਰੁਸੇਵਾਸਾਧਸੰਗਤਕੀਪਰ
ਯੋਈਚਾਹੈਂਚਲਸਾਧਸਰਨਿਪਰੁਰਹੋ।ਲਰਬੋਚ
ਹੈਂਤੌਲਰੁਕਾਮਕ੍ਰੋਧਸੋਤ੍ਰਨਸੇਂਹਰਬੋਚਹੈਂਤੌਹਰਿ
ਨਾਮਧਨੁਹਰੁਰਹੋ।ਬੈਠਬੋਚਹੈਂਤੌਬੈਠੁਸੁਜਨਸਭਾ
ਕੇਬੀਚਿਪਢਬੋਚਹੈਂਤੌਗੁਰੁਗੀਬਜੂਕੇਂਪਢੁਰਹੋ।ਚਾ
ਖਬੋਚਹੈਂਤੌਂਚਾਖਬੈਨਗੁਰੁਮੀਠੇਫਲਨਾਨਕੀਓ
ਚਾਹੈਂਚਲਨਾਵਸੁਧਾਸਰਰੋ।੬੭॥ ਅਟਜਾਤ
ਔਗਨਕਲਿਲਕੋਟਕਟਿਜਾਤਫਟਿਜਾਤਢਿਕ
ਰਦਰਿੰਦ੍ਰਘੋਰਘਟਜਾਤ।ਲਰਜਾਤਲੋਭਲਾਗ
ਰਾਗਦ੍ਵੈਖਦਟਜਾਤਛੁਟਜਾਤਛਲਛਿੱਦ੍ਰਉਨਤ
ਉਰਟਜਾਤ।ਪੱਤ੍ਰਪੁੰਡਰੀਕਤੈਸੈਂਭ੍ਰਮਭੂਰਝਟਜਾ
ਤਰਟਜਾਤਜਮਨ੍ਰਰਦੁਖਤਰਨਟਜਾਤ।ਗ੍ਰਟਜਾਤ
ਪਾਪਪੇਖਤੈਲਮੋਖਹਟਜਾਤਪਟਜਾਤਪਾਰਜਬ
ਸੁਧਾਸਰਤਟਜਾਤ।੬੮॥ ਟੀਕਾ॥ ਪੱਤ੍ਰਨਾਮ
ਦਲਕੋ ਪੁੰਡਰੀਕਸ੍ਰੀਯਾ। ਔਰਸੁਗਮ॥ ਕਬਿੱਤ॥

ਤੇਤਿਅਰਧੰਗਿਬ੍ਯਾਲਸਿਰਗੰਗਖਾਲਅੰਗਢੱਕ
ਰਤਬਆਲਗਰਿਮੁੰਡਮਾਲਪਾਵੈਕੈਨਾ।ਬਸਿਕੈ
ਮਸਾਨਪਹਿਚਾਨਕਰਪ੍ਰੇਤਨਸੋਂਕਰੈਪ੍ਰਾਨਹਾਨਿਐ
ਸੀਹਲਾਹਲਖਾਵੈਕੈਨਾ।ਪੁੱਤ੍ਰਪੁੰਡਰੀਕਭਨੈਬੋਲ
ਚਢੈਸੈਲਫਿਰਿਗੈਲਬਿਲਲਾਇਭੂਤਨਕੋਂਰੋਰੂਭਾਖ
ਵੈਕੈਨਾ।ਪਰਮਪਵਿਤ੍ਰਕਰਦੇਤਮਨਸਕੇਫਰਐ
ਸੋਸੁਧਾਸਰਤਜਿਸੁਰਸਰਿਨ੍ਹਾਵੈਕੈਨਾ।੨੯।
ਕਾਹੇਕੋਂਕਰਮਕਰਭ੍ਰਮਭ੍ਰਮਮੂਢਜਿਨਦੈਉਦਾ
ਸਬਨਬਾਸਧਿਆਨਲਾਉਰੇ।ਕਾਹੇਕੋਂਤਪਨਤੇਜ
ਤਾਪਤਰਤਪੈਂਤਪਮਤਤਨਤੀਅਆਗਤ੍ਰਿਖਾਤ
ਨੇਤਾਉਰੇ।ਪੁੱਤ੍ਰਪੁੰਡਰੀਕਭਨੈਧਾਉਰੇਨਤੀਰਥ
ਨਬਾਉਰੇਸਮਾਨਸਿਰਛਾਰਕੈਂਨਪਾਉਰੇ।ਜੋਗ
ਭੋਗਗਿਆਨਨਿਰਬਾਨਪਦਚਾਹੈਂਤਬਗੁਰੂਰਾਮ
ਦਾਸਧਾਮਸੁਧਾਸਰਨ੍ਹਾਉਰੇ।੩੦॥ ਅਬਹ
ਮਾਰੇਸਨੇਹੀਅਮੀਰਦਾਸਜੂਕ੍ਰਿਤ ਕਬਿਤ। ॥
ਕਮਲਾਕਲਿਤਹਰਿਹਰਖਹਮੇਸਦੇਤਅਮਲ
ਅਛੇਹਜਾਂਹਿਪ੍ਰਗਟਪ੍ਰਭਾਵਚੀਨਾ।ਰਤਨਅਨੇ
ਕਆਵਲੀਨਕੀਅਮੰਦਦ੍ਯੁਤਿਖਚਤਰਤਨਹੇਮ
ਹੇਤਭਾਨੁਭਾਸਦੀਨਾ।ਐਸੋਹਰਿਮੰਦਰਪੁਰੰਦਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬੁਹਾਰੈ ਦ੍ਵਾਰ ਭਨਤ ਅਮੀਰ ਜੋ ਅਨੰਤ ਮਤਿ ਮਾਨਕੀਆ
ਖਾਏ ਜਾਨ ਉਦਧਿ ਉਤੰਗ ਕੇ ਤਰੰਗ ਤ੍ਰਿੰਗ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਵਟ
ਰ ਸੁਧਾਸਰ ਮੈਂ ਨਿਵਾਸ ਲੀਨਾ ॥੭੧॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸੁਖ
ਦ ਉਪਦੇਸ ਕਰੈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਖੋਟੇਂ ਤ੍ਰੈ ਜਨਮ ਕਰੋ ਕੁਸੰਗ
ਤਿ ਮੈਂ ਜਾਇ ਜਾਇਆ ਨਿਜ ਰਸ ਬਾਸ ਹੇਤੁ ਭ੍ਰਿੰਗ ਇਵ ਫੁ
ਵਨ ਕੈ ਸੰਤ ਪਦ ਕੰਜਨ ਮੈਂ ਲਾਗੋ ਤ੍ਰਮ ਧਾਇ ਧਾਇਆ ਨ
ਗਾਇਨ ਨਾਮ ਨੀਕੋ ਨਿਮਲ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨੇ
ਮ ਕਰ ਤਾਕੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਗਾਇਆ ਏਰੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ਐਸੋ
ਐਸਰ ਨ ਮਿਲੈ ਫੇਰ ਕਬੂ ਸਤਸੰਗ ਸੁਧਾਸਰ ਬੀਚ
ਨਾਇ ਨਾਇਆ ॥੭੨॥ ਪ੍ਰਥਮ ਹੁਲਾਸ ਦੇਤ ਪੁਨ ਅਘਨ
ਸ ਦੇਤ ਤਬ ਬੁਧਿ ਰਾਸ ਦੇਤ ਦੈਕੈ ਗ੍ਯਾਨ ਛੁਧਾ ਹਰਾਵਾ
ਰਿ ਦਦਰ ਪਦੀਹ ਦੈਕੁ ਦੂਖ ਦੀਨਤਾਹੂ ਸੰਤ ਕਾਟਿ ਦੁੱਕ੍ਰਿਤ
ਸੁਭਾਵ ਦੇਤ ਦੂਧਾ ਦਰਾ ਸੋਭਾ ਸੁਖ ਸੀਤਲਤਾ ਸਰਸ
ਸਮਾਜ ਸ੍ਵੱਛ ਸਕਲ ਸਿੰਗਾਰ ਸਾਰ ਦੇਤ ਇਵ ਸੁਧਾਕ
ਰਾ ਸੁੱਧ ਅਵਿਰੋਧ ਬੋਧ ਦੇਤ ਸਤਸੰਗ ਦੇਕੈ ਯੌਂ ਮਹਾ
ਨਦਾਨਕੋ ਦਿਵੈਯਾ ਦੇਖੋ ਸੁਧਾਸਰਾ ॥੭੩॥ ਸੰਤਨ
ਕੇ ਸੰਗ ਰਾਗ ਰੰਗ ਕੀ ਉਮੰਗ ਸਦਾ ਮੱਜਨ ਭਜਨ ਦੇ
ਤ ਪਹੋਚੇ ਹੀ ਕਲੇਸ ਹਰਾ ਪਾਵਤ ਅਨੰਦ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪ੍ਰ
ਤਾਪ ਧਾਕੇ ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੋਖ ਚਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰ ਪਾਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਰਾ।ਰਸਨਾ ਹੈ ਏਕ ਗੁਨ ਬਖਾਨਤ ਹੈਂ ਨਿਹਾਲਸਿੰਘ ਯਾ
ਕੇ ਤੁੱਲਿਅ ਇਹੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੂ ਕੇ ਧਰਾ।ਗਿਆਨੀ
ਗੁਨੀ ਪੰਡਿਤ ਕਵੀਸ੍ਵਰ ਅਨੰਤ ਜਾਮੈ ਪਰਮ ਅਨੂਪ
ਰੂਪ ਐਸੋ ਦੇਖੀਐ ਸੁਧਾਸਰ।੭੪।। ਕਹੂੰ ਪੁੰਨ ਪਾਠ
ਦਸ ਆਠ ਕੇ ਉਚਾਰ ਕਹੂੰ ਭੀਰ ਬਾਰਸਾਖ ਮੈਨ ਐਸੋ
ਕਹੂੰ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਧਰਾ।ਕਹੂੰ ਗਿਆਨ ਗੋਦਰੀ ਨਿਰੂਪਨ ਹ੍ਵੈਆ
ਭਿਆ ਕੇ ਤੱਤ੍ਰਿ ਆਸੀ ਮਹਾਂਵਾਕ ਛਿਨ ਛਿਨ ਹੋਤ ਬਰਾਕ
ਹੂ ਯਾ ਕੇ ਅਰਥ ਬਿਚਾਰਤ ਨਿਹਾਲਸਿੰਘ ਚਿਨਮਾਤ੍ਰ
ਸੱਤਾ ਬੀਚ ਕਹੂੰ ਕਰ ਬੈਠੇ ਧਰਾ ਆਠੋ ਜਾਮ ਰਮਾ
ਨੰਦ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸੁਧਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਕਰਤ ਕਲਿਆਨ ਕੋ ਹੈ ਧੀਨ
ਅਧੀਨਅ ਸੁਧਾਸਰ।੭੫।। ਅਥੇਕਤੀਸੇ ਕਬਿੱਤ੍ਰ
।। ।।ਦੇਖੈਂ ਜੋ ਦਰਸ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਗੁਰੂ ਮੰਦਰ ਕੋ ਮੰਹ
ਜੇ ਸਪਦ ਫਿਦਨਾਸੈ ਰੂਪ ਅਰਿ ਕੋ।ਕਰੈਂ ਜੌ ਸ੍ਰਵਨ ਹ
ਰਿ ਕਥਾ ਨਾਦ ਤਾ ਕੇ ਟਰੈਂ ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਐਂ ਲੋਭ ਮੋਹ ਕ੍ਰੋਧ ਪਾਂ
ਸਰ ਕੋ।ਮਨਨ ਕੈ ਕਰੈਂ ਜੌ ਨਿਧਿਆਸਨ ਨਿਹਾਲਸਿੰਘ
ਹੋਤ ਸੁਖਰੂਪ ਭਵ ਸਿੰਧ ਪਾਰੂ ਤਰ ਕੋ।ਆ ਅਨੇਕ
ਲਿੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਮੇਖਲੀ ਮਨੋਰਥ ਜੇ ਹੋਤ ਪੂਜ ਬਿੱਧਿ ਸਿੱਧਨ
ਏ ਸੁਧਾਸਰ ਕੋ।੭੬।। ਦਰਸ ਪਰਸ ਹੋਤ ਮਨ ਮੈਮ
ਹਾਨ ਮੋਦ ਸੀ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਮੇਖ ਕਰੈ ਬਿਰ ਚਰ ਕੀ।

ਆਗਮਨਿਗਮਕੀਸੁਰੈਨਦਿਨੇਜਹਾਂਕਹਾਂਕਥਾਹੋਤਿ
ਚੱਕ੍ਰਗਦਾਕੰਜਧਾਰੀਦਰਕੀਪ੍ਰੀਤਿਉਰਧਾਰਆ
ਇਸੁਨੈਜੋਨਿਹਾਲਸਿੰਘਪਲਮੈਪੂਨਾਸੈਪੁੰਜਪਾਂਤਿ
ਪਾਪਅਰਿਕੀਦ੍ਵੈਸਹੰਸ੍ਰਜੀਹਧਾਰੀਪਾਵੈਜਾਂਨ
ਅੰਤ੍ਰਸੋਭਾਏਕਜਿੱਹ੍ਵਕੈਸੇਕਰੈਤਾਕੇਸੁਧਾਸਰਕੀ॥
੭੭॥ ਅਥਤੇਤੀਸੇਕਬਿੱਤ੍ਰ॥ ॥ਸੰਤਨਕੇਸੁਖ
ਦਸਮਾਜਹ੍ਵੈਬਿਰਾਜਮਾਨਕੀਰਤਨਕਥਾਹੋਤਕੌਤ
ਕਥਰਨਬਰਨਾ॥ਬਿਧਿਵਤਜੱਗਮਜੇਵ੍ਰਿਜੇਸਨਕੇ
ਹੋਤਫਲਤੈਸੇਹ੍ਵੈਵਿਪਾਕਯਾਕੇਚਾਲਤਚਰਨਚਰ
ਨਾ॥ਸੰਤਖੁਸੀਮ੍ਰਿਗਰਾਜਯਾਕੋਜੋਦਰਸਦਿੱਬਅ
ਪਾਵਨਪਰਮਸੁਖਪੁੰਜਕੇਕਰਨਬਰਨਾ॥ਜੋਹੋਂਦੀ
ਨਿਆਲਪੁਨਮੋਹਿਸਾਂਜਨਮੋਹੇਵੈਹੋਇਜੈਸਮੀਪ
ਸੁਧਾਸਰਕੀਸਰਨਸਰਨਾ॥੭੮॥ ਚਹੂੰਕੇਦਕਿ
ਲਭ੍ਰਾਂਤਿਵੰਤਿਯਾਂਕੇਕਥਾਹੋਤਿਧੁਨਿਕੇਕਲਿਤਕਾ
ਨਸੁਤੇਹ੍ਵੈਚਰਤਚਰਣਾ॥ਕਈਕੋਟਭਵਨਕੇਕ੍ਰਾਜੇ
ਕਲੁਖਰੂਪੀਯਾਹੀਕੇਪ੍ਰਭਾਵਟਰਜਾਤ੍ਰਹੈਂਵਰਤਵਰ
ਤਾ॥ਪ੍ਰਾਪਤਸਮਾਜਗਆਨਤਾਂਹਿਕਿਨਿਹਾਲਸਿੰਘ
ਛੰਦਨਕੇਵ੍ਰਕਛੋਨਿਵਿਵੈਮੈਂਧਰਤਧਰਣਾ॥ਮਿਲ
ਤਿਸਾਜੁੱਜਮੋਖਹੋਵਤਪਰਮੋਤੇਖਐਸੇਸੁਧਾਸਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

੪ ਕੀਸੁ ਪ੍ਰੱਕ੍ਰਿਮਾ ਕਰਤ ਕਰਤਾ॥੭੯॥ ਟੀਕਾ ਭੁਵਨ
ਜਨਮਾਕੋ॥ ॥ਅਥ ਕਬਿਤ॥ ॥ਤ੍ਰੀਰਥ ਪ੍ਰ
ਰੋਹੋ ਸਤ ਜੁਗ ਕੇ ਸਮੇ ਕੋ ਹੁਤੇ ਪੂਰ ਗਯੋ ਰਜ ਸੇਂ ਸੁ
ਧਾਰ ਹੂੰ ਕਿਨਾਰ ਲੌ ਨ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਜੋ ਸੁ ਗੁਰੂ ਰ
ਮਦਾਸ ਜੂ ਨੇ ਲਖ੍ਯੋ ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਆਸ ਪਾਸ ਬ੍ਰਿੱਛ ਜਾ
ਰਲੌ॥ ਗ੍ਵਾਲ ਕਵਿ ਕਹੈ ਚਤੁਰਥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜੂ ਨੇ
ਕੀਯੋ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਦੁੱਖ ਭੰਜਨਿ ਅਪਾਰ ਲੌ॥ ਧੰਨਸ੍ਰੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਪੂਰ੍ਯੋ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਰ ਲੌ॥੮੦॥ ਵਾਰਤਕ॥ ॥
ਜਾਨੀਤ ਹੈ ਜੋ ਅਮਰਦਾਸ ਜੂ ਕੇ ਅਮਰਸਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਚੁਕੇ॥ ਸ੍ਰੀ
ਗ੍ਵਾਲ ਜੂ ਕੋ ਮਾਲੂਮ ਨਹੀ ਥਾ॥ ਕਬਿੱਤ॥ ॥ਕਾਹੂ ਸੇਂ
ਨ ਕਾਮ ਕਾਮ ਆਠੋ ਜਾਮ ਰਾਮ ਹੂੰ ਸੋਂ ਤਿਨਹੀ ਕੇ ਗੁਨ
ਗ੍ਰਾਮ ਗਾਨ ਬਿਸਤਾਰ ਲੌ॥ ਦੀਨਨ ਕੇ ਦੀਹ ਦੀਹ ਦੁ
ਖ ਦਲ ਦਲ ਡਾਰੈ ਮਲ ਡਾਰੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਗਾਨ ਕੇ
ਪਹਾਰ ਲੌ॥ ਗ੍ਵਾਲ ਕਵਿ ਐਸੇਂ ਜਾ ਕੇ ਮੰਦਰ ਮੈ ਰਾਮ
ਧੁਨਿ ਛਾਯੋ ਫਿਰ ਰਾਮ ਧੁਨਿ ਰਹੈ ਦ੍ਵਾਰ ਦ੍ਵਾਰ ਲੌ॥ ਧੰ
ਨਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰ
ਕਾਸ ਪੂਰ੍ਯੋ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਰ ਲੌ॥੮੧॥ ਅਥ
ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਿ ਲੋਕਨੀ ਦੇਵ੍ਹਾ ਪਕਬਿਤ॥ ॥ਜਰਨੈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸੁਰੇਸ ਸਸਿ ਸੂਰ ਸੰਭੁ ਸਿੰਧ ਮਾਧਿ ਸੇਖਨਿ
ਤ ਜਾਪਨ ਕਰਨ ਹੈ।ਕਰਨ ਹੈ ਭਿੱਛਕ ਸੁਇੱਛਕ ਬ
ਰਨ ਸਦਾ ਦਰਸ ਕਰੈ ਅਨੇਕੇ ਦਾਰਦ ਦਰਨ ਹੈ।ਦ
ਰਨ ਹੈ ਦੂਸਰ ਦਿਵੈਯਾ ਮੁਕ੍ਤ ਮਾਂਗੇ ਬਿਨ ਕਾਸੀ ਕਰੀ
ਦਾਸੀ ਨਿੱਤ ਸੇਵਤੀ ਚਰਨ ਹੈ।ਚਰਨ ਹੈ ਅਚਲ
ਅਨੂਪ ਛਬਿ ਛਾਜੇ ਚਾਰੁ ਚਾਰ ਕੁੰਟ ਹੂੰ ਮੈਂ ਸੁਧਾ ਸਰ
ਸੋ ਸਰਨ ਹੈ।੬੨।ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਕੇ ਫਹਰੈ ਸੁਉੱਚ ਮੇਰ
ਹੂੰ ਤੇਂ ਦੀਹ ਕੰਚਨ ਕਲਿਤ ਹੈ ਨਿਸਾਨ ਸੁੱਧ ਸਾਰਕਾ।
ਸਾਰਕਾਦਿ ਸਕਲਿ ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਗ੍ਰਾਮ ਮੰਦ
ਰ ਰਚਿਓ ਹੈ ਕਲਿ ਕਾਲ ਕੇ ਉਧਾਰਕਾ।ਧਾਰਕਾ ਹੈ ਸੁ
ਬਿਛਓ ਹੈ ਜਸ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੌਨ ਗੁਨ ਕਥੈਂ ਸੁਧਾਸ
ਰ ਕੀ ਬਧਾਰਕਾ ਹਾਰ ਕਾ ਕੈਂ ਮਾਨਿ ਹਰਿ ਬੋਰੀ ਹੈ ਸ
ਮੁੱਦ੍ਰ ਮਾਂਝ ਦੇਖ ਦੁਤਿ ਅਧਿਕ ਕਰੀ ਹੈ ਦੀਨ ਦ੍ਵਾਰਕਾ
।੬੩।ਸਰ ਹੈ ਨ ਜਾਕੇ ਜੋ ਰਿਦ੍ਵਾਰ ਕਾਸੀ ਕਾਂਤੀ ਤੀਰ
ਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀ ਮਆ ਗਆ ਰੋਮਤੀ ਸੁਤਰ ਹੈ।ਤਰ ਹੈ
ਪਤਤ ਮਹਾਂ ਮੱਜਨ ਕਰਤ ਤਾ ਮੈਂ ਕਾਮਨਾ ਕਰਤ ਕਾਮ
ਸੰਤਨ ਕੇ ਕਰ ਹੈ।ਕਰ ਹੈ ਤਿਹਾਰੇ ਅਬ ਕੀਜੈ ਕਾਮ ਦੀ
ਨਾ ਬਦੀਨ ਜਾਨ ਮੋਪੈ ਕੋਰੇ ਕਰੁਨਾ ਨ ਦੂਰ ਹੈ।ਦੂਰ
ਹੈ ਨ ਦੂਜੋ ਹਰਿ ਪਯਾਰ ਹੈ ਨ ਐਸੋ ਬੀਰ ਕਰ ਹੈ ਅਨੂਪ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੈਅਨੂਪਸੁਧਾਸਰਹੈ।।੮੪।। ਕਬਿਤ।। ।ਪੂ
ਰਨਪ੍ਰਤਾਪਤੀਨਤਾਪਕੋਹਰਨਹਾਰਵਾਹਗੁਰੂਨਾ
ਮਨਰੂਜਪੈਕੋਊਬਾਨੇਮੈ।ਅਤੁਲੋਕਤਾਕੇਮੱਧਿ
ਰਾਮਦਾਸਸੋਢਿਬੰਸਥਾਪੇਜੋਹਰਿਮੰਦਰਪੰਜਾਬ
ਆਬਸਾਨੇਮੈ।ਸੂਰਸਸਿਦੀਪਕਦਮਕੈਂਕੋਟ
ਜਾਕੇਦ੍ਵਾਰਕਰਜੋਰਿਠਾਂਢੀਰਿੱਧਿਸਿੱਧਿਵਰਜਾਨੇ
ਮੈ।ਸੁਰਨਸੁਮੇਰਔਕੁਬੇਰਕਮਜੇਰਧਰੇਅਰਬ
ਖਰਬਰਾਖੇਸ੍ਰੀਗੁਰੂਖਜਾਨੇਮੈ।।੮੫।।ਨ੍ਹਾਵੈਜੋ
ਸੰਤੋਖਸਰਪ੍ਰਾਪਤਦ੍ਵੈਤਾਂਸੰਤੋਖਨ੍ਹਾਏਤੇਬਿਬੇਕਸ
ਰਮਿਲਤਬਿਬੇਕਹੈ।ਰਾਮਸਰਨ੍ਹਾਵੈਰਮਰਹੇ
ਰਾਮਬੋਧਪਾਵੈਕੌਲਸਰਨ੍ਹਾਵੈਕੌਲਾਮੋਦਹ੍ਵੈਅ
ਨੇਕਹੈ।ਚਾਰੋਂਮੈਜੁਨ੍ਹਾਵੈਸਤਸੰਗਾਰੋਮਿਲਾਪਸੰ
ਗਮਿਲੈਂਚਾਰੋਂਸਾਧਨਤਾਜਸੁਅਭਿਖੇਕਹੈ।ਸੁਧ
ਸੋਅੱਪੇਖਬੈਨਸੁਨਿਕੈਨਿਹਾਲਸਿੱਧਸੁਧਾਸਰ
ਨ੍ਹਾਵੈਦ੍ਵੈਪ੍ਰਭੂਸੋਂਏਕਮੇਕਹੈ।।੮੬।। ਸਵੈਯਾ।
।ਤਾਲਭਰਾਸੁਖਪੂਰਨਤੂਰਨਸੁੰਦਰਮੰਦਰਮੱਧਿ
ਬਿਰਾਜੈ।ਲਾਲਮਣੀਹਰਿਆਵਲਿਕੰਚਨਹੀਰ
ਨਮੋਤਿਨਕੀਛਬਿਛਾਜੈ।ਹੋਤਿਅਨਾਹਦਰੈਨਦਿ
ਨੇਧੁਨਿਕੋਸੁਨਿਕੈਘਨਸਾਵਨਲਾਜੈ।ਸ੍ਰੀਗੁਰੂ

ਰਾਜਨਿਵਾਜਭਰਾਸਰਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਗਤ ਸੰਤਨਕਾ
ਜੈ॥੮੭॥ ਛੰਦੁਪਾਂਈਲਜੈਂ ਅੰਬਰਾਈਜਹਾਂਲ
ਪਟਾਈ ਲਤਾਕਲਕੰਠਿਕੂਕਾਂਹੀ॥ਕਲਕੋਟਿਕਿ
ਹੂਰਨ ਸੂਰਨ ਪੂਰਨ ਸੱਤ੍ਰ ਗਭੂਰਨਿ ਧੂਰਮਿਲਾਹੀ
॥ਅਭਿਰਾਮਹੈਂ ਧਾਮਲਲਾਮਖਨੇਗਤਿਕਾਮਬਸੈਂ
ਨਰਨਾਰਿਤੁਹਾਂਹੀ॥ਪੁਰਮਾਹਿ ਸੋਰੋਵਰਨਾਮਸੁਧ ੦
ਸਰਪਾਂਅਰਨ੍ਹਾਇਤਰੈਂ ਛਿਨਮਾਹੀ॥੮੮॥ ॥

ਛਪੈ॥ ॥ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੁਰਧਾਮਨਾਮਚਹੁੰਕੂੰਟ
ਉਜਾਗਰ॥ਨਾਮਦਾਨੁਇਸਨਾਨੁਪਾਪਖੰਡਨਪ੍ਰਭ
ਨਾਗਰ॥ਸ੍ਰੀਗੁਰੁਗ੍ਰੰਥ ਅਪਾਰ ਸਾਰ ਸੁਖਜਨਪ
ਤਿਦਾਇਕ॥ਜੇਤੇਮਤਜਗਮਾਹਿਤਾਹਿਕੇਸੀਸਹਿ
ਨਾਇਕ॥ਨਿਸਿਬਾਸਰਹੋਵਤਹਰਿਭਜਨਭੱਜਤ
ਲੱਜਤ ਹਿਯਪਟਲ॥ਗੁਰੁਰਾਮਦਾਸਪੁਰੁਸੁਖਦ
ਅਤਿਜੁਗੋਜੁਗੋਜੁਗਜੁਗਅਟਲ॥੮੯॥ ॥

ਅਬਸ੍ਰੀਭਾਈਬੁੱਧਸਿੰਘਜੂਕ੍ਰਿਤਸੁਧਾਸਰ੍ਯਾਸ੍ਟ
ਕ ਲਿਖ੍ਯਤੇ॥ ਨਰਾਜ੍ਰੂਪਣੀਛੰਦ॥ ॥ਅਹ
ਪਵਿਤ੍ਰ ਉੱਜਲੀ ਕਲੀਮਲੀਵਿਨਾਸਨੀ॥ਹਰੰਤ ਦੁੱਖ
ਦੂੱਦਲੀ ਸਨਾਨਦਾਨਰਾਸਨੀ॥ਬਸੰਤ ਸੰਤ ਮੰਡਲੀ
ਕਮੰਡਲੀ ਜਪੈਂ ਹਰੀ॥ਭਜਾਮਿਰਾਮਦਾਸਜੂਨਮਾ

ਮਿਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋ॥੧॥ਮਹਾਂਮੋਨਿਨਾਰਦਾਦਿਭੂਰ
ਭਾਵਨਾਕਰੈਂ॥ਜਪੀਤਪੀਸੁਸੰਜਮੀਸੁਰਿੱਤਅਬ੍ਰਿ
ਤਅਸੁਧਰੈਂ॥ਮਹੀਰੁਹੀਸੁਕੱਲਪਬ੍ਰਿੱਛਕਾਸਿਕਾਬ
ਨੋਪੁਲੈ॥ਭਜਾਮਿਰਾਮਦਾਸਜੂਨਾਮਿਅੰਮ੍ਰਿ
ਤਸਰੈ॥੨॥ਗੰਭੀਰਨੀਰਨ੍ਰਿਮਲੰਸੁਚਾਰਭਾਗ
ਕੀਬਲੀ॥ਜਪੈਂਜਟੀਸੁਜਾਨਵੀਸੁਔਰਕੀਕਹਾ
ਚਲੀ॥ਬਨੀਬਿਕੁੰਠਬਾਟਿਕਾਸੁਪਾਨਦੀਪਕਾਜਰੈ
॥ਭਜਾਮਿਰਾਮਦਾਸਜੂਨਾਮਿਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋ॥੩॥
ਬਚਿਤ੍ਰਚਿੱਤ੍ਰਕਾਰਿਕਾਸੁਵਰਨਮੱਧਮੰਦਿਰੈ॥ਸਭ
ਸੁਕੰਤ੍ਰਲੀਕ੍ਰਿਤੰਆਟੇਸੁਰੀਬਰੁਸੁਬਰੈ॥ਬਸੰਤਅ
ਦਭੁਤੰਗਤਿਸੰਗੀਤਸਬਦਉਚਰੈ॥ਭਜਾਮਿਰਾ
ਮਦਾਸਜੂਨਾਮਿਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋ॥੪॥ਗੁਰੱਸਥਲੀ
ਮਹੱਦਭੁਤੰਸੰਕੀਰਣਸਾਂਤਿਤਾਂਬਸੈ॥ਬਧੀਸੁ
ਦ੍ਰਾਰਧਰਮਕੀਸੁਜੈਤਦਾਪੁਜਾਲਸੈ॥ਬਚਿੱਤ੍ਰ
ਦਭੀਨਫੀਰਿਕੰਬਤਾਲਤੰਬਰੈ॥ਭਜਾਮਿਰਾਮਦ
ਸਜੂਨਾਮਿਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋ॥੫॥ਪ੍ਰਸਿੱਧਸਿੱਧਿ
ਬ੍ਰਿਧਤਾਸਮ੍ਰਿਧਿਰਿਧਿਬੁੱਧਿਦਾ॥ਸੁਪੰਚਤੀਰ
ਥਨਾਯਕੰਵਿਸੇਖਕੀਰਤੰਸੁਪਦਾ॥ਕਲੀਕਪੰਕਿ
ਸੰਕਹਾਮਜੰਕਅੰਕਤੀਬਰੈ॥ਭਜਾਮਿਰਾਮਦਾਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜੂ ਨਮਾਮਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀ।ਛ੍ਰਾਤ੍ਰ ਰੰਗ ਰੰਗਾ ਭਾਰ
ਤੀਕਾਲਿ ਦ੍ਰਿਗੋਮਤੀ ਗਯਾ ਪ੍ਰਯਾਗ ਨੈਮਖਾਰ
ਜੂ ਹੁਦ੍ਵਾਰ ਗੋਤ ਥਾਮਆ ਕੁਰੁਖੇਤ੍ਰ ਕਾਸਿ ਕਾਂਤਿਕਾ.ਕਿ
ਦਾਰਦ੍ਵਾਰਕਾ ਤਰੀ।ਭੁਜਾਮਿ ਰਾਮਦਾਸ ਜੂ ਨਮਾਮਿ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀ।੭।ਸੁਦ੍ਰਿੱਸ੍ਟ ਦ੍ਰਭੁਵ ਸਤਿ ਸੁਪੀਤਵ
ਸੱਤ੍ਰਯੀ।ਸਨਾਤਵਾਭੁਵ ਸਤੈਸੁ ਪਾਪਹਾ ਕਲਊ
ਫੁਗੋ।ਇਵੀ ਸਤੋਤ੍ਰ ਪਾਠਯੇ ਅਨੇਕ ਦੁੱਕ੍ਰਿਤ ਤਰੀ।
ਭੁਜਾਮਿ ਰਾਮਦਾਸ ਜੂ ਨਮਾਮਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀ।੮
॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਸਿਜਾ ਮ੍ਰਿਗਿੰਦ੍ਰ ਵਿਰਚਿਤਾ ਯਾਸੁ
ਧਾਸਰਾਸ੍ਟਕ ਸਮਾਪਤ ਸੁਭੰ।੯॥ ਵਾਰਤਕ
॥ ॥ਏਕ ਸਮੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਬੁੰਗੇ ਸਮੀਪ ਊਪਰ ਡੇਰੇ ਭਾਈ ਬੁ-
ਧਸਿੰਘ ਜੂ ਕੇ ਚਰਨਾ ਪਾਸ ਟੈ ਸਾਖ੍ਯਾ ਸਿੰਘ ਅਦਾਲਤੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ
ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕੌਂ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹਿਆ ਮਹਾਰਾਜ
ਕੋਈ ਇਸ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕਾ ਭੀ ਵਰਨਨ ਬਣਾ ਹੂਆ ਹੈ।।
ਤਬ ਨਿਰਮਲੇ ਸੰਤੋਂ ਮੈਂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕਵਿਰਾਜ ਭਾਈ ਬੁੱਧਸਿੰਘ ਜੀ
ਥੇ ਤਿਨੋਨੇ ਫਰਮਾਯਾ ਅਬੀ ਬਨਾਵਤੇ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਕਹਿਤੇ ਹੀ ਕਲ
ਮ ਕਾਗਤ ਦਵਾਤ ਮੰਗਵਾਵਤੇ ਹੀ ਲਿਖਾਇਆ। ਛਪਯ।
॥ਅਦਭੁਤ ਰੂਪ ਅਰਾਮ ਛਾਮ ਤਿਹ ਨੈਕੁ ਨ ਲੱਯੈ।
ਫਲਨ ਫਲੇ ਬਹੁ ਭਾਇ ਚਾਖ ਰਸ ਏਕ ਨ ਪਾਯੈ।

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਰਨ ਬਰਨ ਕੇ ਪੁਹਪ ਤਹਾਂ ਸੌਰਭ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਖ
ਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਪਵਨ ਨਹਿ ਪਤ੍ਰ ਡੁਲਾਵੈ ॥ ਖ
ਟ ਰਿਤੁ ਪਫੁੱਲ ਸੁ ਅਤੁੱਲ ਵ੍ਰਿਤਿ ਸੀਤ ਘਾਮ ਨਹਿ ਤ੍ਰੈ
ਅਨਲਾ ॥ ਬੂਝਹੁ ਸੁਜਾਨ ਬੁਧਿ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਕਵਨ
ਬਾਗ ਬਿਨ ਸੀਂਚਿ ਜਲਾ ॥ ੯੧ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਅਰਾਮ
ਨਾਮ ਬਾਗ ਕੋ ॥ ਔਰ ਸੁਗਮ ॥ ਅਬ ਭਾਈ ਗੁ
ਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕਪੁਰੀਏ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਧਾਸਰ ਸ੍ਤੁ
ਤਿ ਲਿਖੰਤੇ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰ
ਭੁ ਤਮ ਅਗਿਆਨ ਨਿਵਾਰ ॥ ਬੰਦੋ ਪਦ ਪੰਕਜ ਜੁ
ਗਲ ਦੀਜੈ ਬੁਧਿ ਉਦਾਰ ॥ ੧ ॥ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥
॥ ਉਧਾਰਕਾਰਨੀ ਜਨੇ ਹਰੀ ਸਵਾਰਿਓ ਭਲੋ ॥
ਸੁਹਾਇ ਮੱਧ ਦੇਸ ਕੋ ਸੁਦੇਸ ਏਸ ਭੂਤਲੋ ॥ ਸਮ
ਨਆਨ ਜਾਹਿ ਨੰ ਮਹਾਨ ਤੀਰਥੋ ਵਰੀ ॥ ਨਮਾਮਿ
ਤੀਰਥੇਂਦ੍ਰ ਪਾਵਨੀ ਸੁਧਾਸਰੋਵਰੀ ॥ ੧ ॥ ਸੁਭੰਤ ਮੱ
ਧ ਮੰਦਰੰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੰਦਰੰ ਗਿਰੀ ॥ ਕਿਧੌਂ ਘਨੇ ਬਿ
ਖੇ ਦਿਪੰਤ ਪੰਤਿ ਬਿੱਜੁਲੀ ਥਿਰੀ ॥ ਜਰੇ ਜਰਾਉ ਸੋਭ
ਤੇ ਸੁਲੋਭਤੇ ਸੁਰੇਵਰੀ ॥ ਨਮਾਮਿ ਤੀਰਥੇਂਦ੍ਰ ਪਾਵ
ਨੀ ਸੁਧਾਸਰੋਵਰੀ ॥ ੨ ॥ ਹਰੀ ਬਿਰਾਜ ਆਪ ਤਾਪ
ਪਾਪ ਜੀਵ ਕੇ ਹਰੋ ॥ ਅਲਾਪ ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੋਂ ਪੁਨੀਤ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੀਰਤੀਰਰੈਂ।ਸਦਾਧੁਨੀਬਨੀਘਨੀਰਹੇਨਿਰੰਤਰੇ
ਵਰੀ।ਨਮਾਮਿਤੀਰਥੇਂਦ੍ਰਪਾਵਨੇਸੁਧਾਸਰੋਵਰੀ।
੩।ਪਿਖੰਤਪਾਪਨਾਸਨੇਪਵਿੱਤਪਾਪਖਾਪਨੀ।
ਸਨਤਸਾਂਤਿਮੁਕ੍ਤਿਦੈ ਇਕਾਂਤਧਆਤਜਾਪਨੀ।ਅ
ਨੇਤਿਲਾਖਕੈਪੁਰੇ ਕਿਧੋਂਸੁਰੇਂਤਰੇਵਰੀ।ਨਮਾਮਿਤੀ
ਰਥੇਂਦ੍ਰਪਾਵਨੇਸੁਧਾਸਰੋਵਰੀ।੪।ਪਵਿਤ੍ਰਅੰਮ੍ਰਿ
ਤੇਜਲੇਤਰੰਗਚਿੱਤ੍ਰਚੰਚਲੀ।ਸਭਾਵਦੇਖਬੰਦਤੇ
ਨਿਕੰਦਤੇਮਨੋਮਲੀ।ਕਰੇਪ੍ਰੱਦਛਨੇਜਨੇਸਨੇਅ
ਨੰਦਤੇਵਰੀ।ਨਮਾਮਿਤੀਰਥੇਂਦ੍ਰਪਾਵਨੇਸੁਧਾਸ
ਰੋਵਰੀ।੫।। ।ਕਲੂਮਲੀਬਿਨਾਸਨੇਪ੍ਰਕਾਸ
ਨੇਇਦੰਸਰੋ।ਜੁਆਨਤੀਰਥਾਨਪਾਤਿਕਾਨਹਾਨਿ
ਏਕਰੋ।ਨਜਾਸਮੰਧਰਾਵਿਖੇਪੁਨੀਤਸੁੰਦਰੋਵਰਿ
।ਨਮਾਮਿਤੀਰਥੇਂਦ੍ਰਪਾਵਨੇਸੁਧਾਸਰੋਵਰੀ।੬।।
।ਚਤੁਰਦਿਸਾਚਤੁਟਜੁਥੰਬ੍ਰਗਿਆਪ੍ਰਸਾਦ
ਹੈ।ਪ੍ਰਕਾਸਗ੍ਰੰਥਸਾਹਬੋ ਜੁਸਾਰਬੇਦਬਾਦਹੈ।
ਕਥਾਜਹਾਂਕਹਾਂਪੁਰਾਨਕੀਕਰੈਂਦਿਜੋਵਰੀ।ਨਮਾ
ਮਿਤੀਰਥੇਂਦ੍ਰਪਾਵਨੇਸੁਧਾਸਰੋਵਰੀ।੭।। ।।
ਅਨੇਕਜਾਪਤਾਪਦਾਨਮਾਨਨਾਮਕੈਂ ਰਰੈਂ।ਸੁਹੋਮ
ਯੱਗਪੂਜਨੇਬ੍ਰਤਾਦਿਨੇਮਸੋਧਰੈਂ।ਉਚਾਰਕੀਰਤੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲਹੈਂਸਮੂਹਇੱਛਤੇਵਰੀਆਨਮਾਮਿਤੀਰਥੇਂਦ੍ਰਪਾਵ
ਨੈਸੁਧਾਸਰੋਵਰੀ॥੮॥ ॥ਵਿਖੇਵਿਖੇਅਸੱਤ੍ਰ
ਜੀਵਮੁੱਕ੍ਰਿਕੈਂਕਲਊਸ੍ਰਗੋ॥ਗੁਰੋਵਤਾਰਨਾਨਕੈ
ਜਗਤ੍ਰਮਾਂਹਿਹੈਂਜਗੋ॥ਤ੍ਰਿਨੇਸਥਾਨਚਤੁਰਥੇਸੁ
ਰਾਮਦਾਸਜੂਥਿਰੋ॥ਕਰ੍ਯੋਪ੍ਰਕਾਸਤੀਰਥੇਗੁਰੋਰ
ਜੁਨੇਸੁਵਿਸਥਰੋ॥੯॥ ॥ਨਰੇਸੁਰਾਸੁਰੈਰਗੰਧ੍ਰ
ਦਬੰਦਤੇਮਿਤੰਸਦਾ॥ਸਤੋਤ੍ਰਤਾਸਮੁਤਮੰਭਨ੍ਯੋਗੁ
ਰਾਨਨੇਹਰੀ॥ਸਪ੍ਰੇਮਨੇਮਜੋਪੜ੍ਹੈਲਹੈਸੁਵਾਂਛਤੇ
ਫਲੀ॥ਸਭੁੱਕ੍ਤਮੁੱਕ੍ਤਦਾਸਦਾ॥ਵਿਰਾਮਾਨਦਾਨਕੈਵ
ਲੀ॥੧੦॥ ਵਾਰਤਕ ॥ ਗੁਰਾਨਨੇਹਰੀਕਹ੍ਯੋਗੁਰਮੁਖ
ਸਿੰਘਾ॥ ਸੁਰਾਮੈਰਾ॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਮਤਤੀਰਥਰਾਜਅੰ
ਮਿਤਸਰੋਵਰਾਖ੍ਯਸਤੋਤ੍ਰਗੁਰਾਸ੍ਯਹਰਿਕਥਤੰ
ਸੁਭਮਸਤੁ॥ ਗੁਰੂਅਮਰਦਾਸਜੂਕੇਤੀਰਥਪ੍ਰਗਟਕਰਨੇ
ਕਾਪ੍ਰਸੰਗਾਇਨਕੋਂਭੀਜਰੂਰਮਲੂਮਨਹੀਂਥਾ॥੯੨॥ ॥
ਅਥਨਵੀਨਬਤੀਸਾਕਬਿੱਤ੍ਰ॥ ॥ਆਨਕਰ
ਪ੍ਰਥਮਸੁਕੈਲਸਰੇਨਾਨਕਰਬਿਬਿਧਿਜੁਬਾਨੀ
ਬੰਅਰਥਬੋਲਬੋਕੀਹਾਨਿਕਰਾ॥ਧ੍ਯਾਨਕਰਅੱਛੇ
ਰੇਅਰਥਬਾਨੀਪਢਤਹੀਨਾਇਲੇਸੰਤੋਖਸਰ
ਮੇਖਭੁਮਿਆਨਕਰਾ॥ਕਾਨਿਧਰਸੰਤਬੈਨਰਾਮ

ਸਰਮੱਜਨਕੈਬਿਮਲਬਿਬੇਕਲੈਬਿਬੇਕਸਰਨ੍
ਨਕਠਾਦਾਨਕਰਮਾਨਕਠਪਾਪਨਕੀਹਾਨਿਕਠ
ਮੈਰੈਕਹੋਮਾਨਸੁਧਾਸਰਮੈਸਨਾਨਕਠ।੯੩॥

॥ਕ੍ਰਿਤਜੁਗੇਪਰਸਾਦਿਤ੍ਰੇਤਾਮਾਹਿਅੰਤਸਸੀ
ਦ੍ਵਾਪੁਰੈਬਲਾਦਿਕਲੂਮਾਹਿਅੰਤਦਾਸਸਰਾ।ਰਾਮ
ਸਰਔਰਜੇਸੰਤੋਖਸਰਕੌਲਸਰਤੈਸੇਬਿਬੇਕਸ
ਰਲੈਸਭੀਹੈਂਜਾਕੇਦਾਸਸਰਾ।ਸੰਤਖੁਸੀਮ੍ਰਿਗ
ਰਾਜਸੇਵਾਕੀਸੁਪ੍ਰੀਤਿਕਾਜਜਾਕੇਆਸਪਾਸਬ
ਸੈਂਸ੍ਰੀਗੁਰਕੇਦਾਸਸਰਾ।ਵਸਦੀਸਘਨਜਾਂਅ
ਪਾਰਔਅਨੂਪਅਤਿਨ੍ਹਾਏਜਾਂਹਿਕਸਮਲਐਸੋ
ਰਾਮਦਾਸਸਰਾ।੯੪॥ ਟੀਕਾ ॥ਪਰਸਾਦਿਕਹੇ
ਪਰਸਹੈਆਦਿਜਿਸਕੇ ਸੋਕੌਣ ਪਰਸਰਾਮ ਅੰਤਸਸੀ
ਰਾਮਚੰਦ। ਬਲਾਦਿਕਹੇਬਲਹੈਆਦਿਜਿਸਕੇਸੋਕੌਣ
ਬਲਰਾਮ ਅੰਤਦਾਸਸਰਕਹੇਅੰਤਮੈਂਦਾਸਸਰ ਰਾਮਦਾਸ
ਸਰਾ। ਔਰਸੁਗਮਹੈ। ਕਬਿੱਤ॥ ॥ਚੈਨਚਿਤਪਾ
ਵਤਅਚੈਨਤਾਕੈਦੂਰਕਰਭੈਨਮਾਨਿਰਹੇਲਗੈਬੂਝ
ਨੈਸੁਸੰਤਸੈਨਾ।ਰੈਨਦਿਨੈਲਰਮੈਰਹੈਸੋਤੌਚਿਦ
ਚੈਨਮਾਹਿਦ੍ਵੈਤਬਿਨਹੋਤਸੋਅਦ੍ਵੈਤਆਪਜੈਸੇਐ
ਨਾਮੈਨਮੈਨਕ੍ਰੋਧਮੈਨਲੋਭਮੋਹਹੈਕ੍ਰਿਤਮੈਨੈਨਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੈਲਾਜਦੈ ਸਭੀਕੌਂ ਕਰੇਂ ਸੁਖਦੈਨਾ।ਲੈਨਜੋਗਕਾਹੂ
ਕੇਨਹੇਤੁਸੋਨਿਹਾਲਸਿੰਘ ਸੁਧਾਸਰਨਾਇਕੇਜੁ
ਸੁਨੇਸੰਤਜਨਬੈਨਾ।੯੫॥ ਇਕਤੀਸੇਕਬਿਤ
॥ ।ਬਨੇਹੈਂਗਵੈਯਾ ਚਤੁਰਾਨਨਕੇਰਿਝੈਯਾਤ
ਥਾ ਬਖਸਕਰੈਯਾਹੈਂਧਨਾਢ ਗੁਨੀਨਮੈ।ਪੰਡਿ
ਤਪ੍ਰਬੀਨ ਬੇਦਉਪਬੇਦ ਸਾਸ੍ਰਪੜੇ ਪੂਰਨਪੁਰਾਨ
ਕਾਬ੍ਯਕੋਸਨਕੀਬਰਮੈ।ਨਾਗਰਨਿਹਾਲਸਿੰਘ
ਬਾਂਤਹੀਕਵੀਸ੍ਵਰਹੈਂਕਈਹੈਂਚਤੁਰਦਸਬਿੱਦ੍ਯਾ
ਕੇਬਿਚਰਮੈ।ਸੰਤਭਗਵੰਤਜੈਸੇਂਅਨੰਤਸਭਸ
ਜਦੇਖੇਸੁਧਾਸਰਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸਜੂਕੇਘਰਮੈ।
੯੬॥ ।ਉੱਜਲਭਈਹੈਬੁੱਧਿਪ੍ਰਭੂਗੁਨਗਾਏ
ਸੁੱਧਚੰਚਲਤਾਚਪਲਾਜੈਸੇਂਚਪਲਚਲੀਗਈ
।ਫੂਲੀਹਰਿਨਾਮਤੇਂਫੂਲੀਸੀਫੁਲਵੰਤਨਕੌਂਐ
ਸੀਪ੍ਰਾਕਬੁੱਧਿਹੁਤੀਛਿਨੇਸੋਛਲੀਗਈ।ਗ੍ਯਾਨ
ਕੀਅਗਨਿਕੇਪ੍ਰਭਾਵਕੈਨਿਹਾਲਸਿੰਘਸੰਚਿਤ
ਕ੍ਰੈਆਨਨਕੀਜੇਵਨੇਜਲੀਗਈ।ਸਤਸੰਗਕੇਪ੍ਰ
ਭਾਵਭਯੋਰਿਦਾਸੁੱਧਆਇਸੁਧਾਸਰਨ੍ਹਾਇਪਾਂ
ਤਿਪਾਪਕੀਦਲੀਗਈ।੯੭॥ ।ਕਹਿਤਹੈਂਪਾ
ਪਕੋਹੇਕਹਾਂਜਾਹਿਕੌਨਰਾਖੈਹੈਨਕੋਕੇਵਿਕਾਨੇਨਾਂਬਾ

ਨੇਹੋਤਘਾਤੀਕੀਨੀਔਰਤੀਰਥੋਂਤੇਫੇਰਜੀਵਨਕੈਂ
ਭਾਜੇਫਿਰੇਅਬਹੈਮਰਨਬਨੋਭਾਗਰਤੀਭ੍ਰਾਤੀ
ਕੀਨੀਅੰਤਖੁਸੀਮ੍ਰਿਗਰਾਜਏਕਸਤਸੰਗਬਤੋਦੂ
ਜੇਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸਤੇਜਅਵਦਾਤੀਕੀਨੀਐਸੀਰੀ
ਤਿਅੰਤਸੁਧਾਸਰਕੇਪ੍ਰਤਾਪਸੁਨਧਕਧਕੀਅ
ਹੈਨਾਹਿਪਾਪਨਕੀਛਾਤੀਕੀ।੯੮।। ਟੀਕਾ ।।
ਘਾਤੀਕਹੀਏਹਮਾਰੇਘਾਤਕਰਨੇਹਾਰਾ ਤੀਰਥਕੀਕਹੀਏਕੀਅ
ਹੈਪ੍ਰਗਟਗੁਰੂਜੀਨੇ ਇਸਪ੍ਰਕਾਰਪਾਪ ਆਪਸਮੇਂਕਹਤੇਹੈਂ
।। ਕਬਿਤ।। ।।ਥੀਜੀਅਤਮਨੇਤਨੇਸੰਤਨਕੇ
ਦਾਸਖਾਸਨਿਹਕਾਮਕ੍ਰਿਤਨਕੇਬੀਜੁਬੀਜੀਅਤ
ਹੈਛੀਜੀਅਤਮੈਲਸੁੱਧਹੈਲਟਤਹੇਤਿਬੁਧਿਹੁ
ਹੈਦੋਖਦ੍ਰਿੱਸ੍ਰਿਸਿੱਸ੍ਰਇਸ੍ਰਲੀਜੀਅਤਿਹੈਭੀਜੀ
ਅਤਹੈਵੈਰਾਗਪੀਜੀਅਤਹੈਵਿਵੇਕਸਾਮਦਮਸਾ
ਧਨੇਮੈਂਪ੍ਰੇਮਦੀਜੀਅਤਹੈਜੀਜੀਐਸੇਮੁੱਖਹੂੰਹੈ
ਪਤੀਜੀਅਤਮਹਾਂਵਾਰਕਸੁਧਾਸਰਬੀਚਜੌਂਸਨਾ
ਨਕੀਜੀਅਤਹੈ।੯੯।। ਤੁਕਬਾਦਨਆੱਖਰੀਕੀ
।। ਗੁਰਦੇਵਤੀਰਥਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋਵਰਗੁਰਗਰਿਆ
ਨਮਜਨਅਪਰੰਪਰਾ।। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋਵਰਕਹੀਏ
ਸੁਧਾਸਰ।। ਕਬਿੱਤ।। ।।ਅਰੁਰੇਨਕਾਹੂਸੇਂਜੁ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹਾਰਬੋ ਸੁਜੀਤਬੋ ਹੈ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮੈ ਹਰਖ ਧਾਰ ਹਰੀ ਹਰੀ
ਰਰੂਰੋ।ਹਰੂਰੇ ਮਨੀਖਾ ਅੰਦਿ ਟਰੂਰੇ ਕੂਟੇ ਟਹੂੰਤੇ ਦ
ਰੂਰੇ ਦ੍ਰਿਕ੍ਰਿਤ ਦੇਖ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾਰ ਦ੍ਰੂਰੋ।ਨਠੇ ਨਿਹਾਲ
ਸਿੰਘ ਪਰੂਰੇ ਸਰਨਿ ਸੰਤ ਧਰੂਰੇ ਰਿਦੇ ਮੈ ਬੈਨ ਭ
ਟਸਿ ਪਤਰੂਰੋ।ਅਰੂਰੇ ਮਰਨਿ ਐਸੀ ਜੰਤ੍ਰ ਨਹਿ
ਟੇਰ ਮਰੈਂ ਸੁਧਾਸਰਿ ਨਾਇ ਸੰਗੁ ਸੰਤਨ ਕੇ ਕਰੂਰੇ
॥੧੦੦॥ ।ਅਰੂਲੋ ਕਰੈ ਮੋਹ ਮਦ ਕਾਨ ਕੀ ਕੁਬਾ
ਨਹੂਤੇਂ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਵਨ ਜੋਂ ਕਬੀ ਨਾਂ ਝੂਲੋ ਕਰੋ।
ਮਗਨ ਸੁ ਨਿਜਾਨੰਦ ਰਹੇ ਸਦਾ ਚਿਦਚੰਦ ਪਾਪਨ ਕੇ
ਪੀਬਤੇਂ ਸਦਾਹੀ ਸੋਦੂਲੋ ਕਰੋ। ਸੰਤ ਖੁਸੀ ਮ੍ਰਿਗ
ਰਾਜ ਸੋਭਾ ਤਾਂ ਰਹੇ ਬਿਰਾਜ ਪੌਨ ਬਿਨ ਦੀਪ ਜੋਂ
ਸੁਤੈ ਸੇ ਨਾਂ ਦੂਲੋ ਕਰੈ। ਬ੍ਰਹਮੋ ਸੋ ਨਰ ਹੈ ਗਿਆਨ
ਨਿਧਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰ ਸੁਧਾਸਰ ਨਾਇ ਨਿਜ ਰੂਪ ਜੇ
ਜੁਲੋ ਕਰੈ।੧੦੧॥ ।ਗਾਇਬੋ ਕਰੋ ਜੀ ਗੁਨ
ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸੋਂ ਸੰਤੋਂ ਕੇ ਸਮਾਜ ਮੈਂ ਜਰੂਰ ਕ
ਰੇ ਆਇਬੋ।ਲਾਇਬੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਬੈ
ਨਨ ਮੈ ਯਾਤੇਂ ਹੋਤ ਪਾਵਨ ਪਰਮ ਪਦ ਪਾਇਬੋ।ਅ
ਇਬੋ ਨ ਹੋਤ ਦ੍ਵੈ ਅਭੇਦ ਜੈਸੇ ਫੂਟੇ ਘਟ ਘਟਾਕਾਸ
ਮਹਾਂਕਾਸ ਬ੍ਰਮੇਂ ਤੈਸੇ ਸਮਾਇਬੋ।ਛਾਇਬੋ ਨਿਹਾ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਲਸਿੰਘਜਸੁਸਤਸੰਗਦ੍ਵਾਰਾਸੁਧਾਸਰਆਇ
ਕੇਜਰੂਰਕਰੋਨ੍ਹਾਇਬੋ॥੧੦੨॥ ਅਬਹਮਾਰੇ
ਨਾਵੀਪੁੱਤ੍ਰਬਿਬੇਕਸਰੀਏਕ੍ਰਿਤ॥ ਕਬਿਤ॥
॥ਸੁੰਦਰਨਗੀਨੇਲਾਲਮੋਤੀਗਜਹੈਂਬਿਸਾਲ
ਪੰਨਨਕੇਕਹੂੰਜਾਲਜਰੇਚੁਨਸਾਰਹੈ॥ਹੀਰੇਹਰ
ਲੇਤੇਮਨਮਨੀਜੋਜਰੀਖੈਂਖਨਕੇਤੀਮੈਂਸੁਨਾਊਂਗ
ਨਕਹਾਂਲੌਸੁਮਾਰਹੈ॥ਦਯਾਸਿੰਘਕਹੈਦਾਸਦੀ
ਨਨਾਥਸੁਖਰਾਸਕਾਟੇਕਾਲਹੂੰਕੀਫਾਸਿਤਾਕੋਭ
ਵਪਾਰਹੈ॥ਜੋਊਮਨਕਰੇਆਸਸੋਊਦੇਤਸੁਖਰਾ
ਸਐਸੋਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸਤੇਰੋਦਰਬਾਰਹੈ॥੧੦੩
॥ ॥ਕੀਰਤਿਕਰਤਬੇਦਪਾਵਤਨਸੇਸਭੇਦਸਿਵ
ਸੇਸੁਰੈਨਦਿਨੇਸੇਵਕਰੈਂਹਰਿਕੀ॥ਕੀਰਤੇਸੁਮੀ
ਰਕਰੈਦੀਨਨਕੀਪੀਰਹਰੈਆਪਦਾਅਨੇਕਟਰੈ
ਧਰੇਸੇਵਬਰਕੀ॥ਕੀਰਕੌਸਿਖਾਤੀਨਾਮਨਾਰੀ
ਤਰੀਜਗਸਿੰਧਜਾਨਸੁਖਭੂਪਭਈਦਾਸੀਸੰਤ
ਦਰਕੀ॥ਕੀਰਤਨਕਥਾਹੋਤਆਠੋਜਾਮਦਯਾ
ਸਿੰਘ॥ਮਹਿਮਾਅਪਾਰਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸਸਰਕੀ॥
੧੦੪॥ ਵਾਰਤਕ॥ ॥ਏਸਕਬਿਤਕੀਆਂਚਾਰੋਂਤੁਕਾਂ
ਚੌਰਓਰਲਿਖਕੇਆਦਿਕਾਕਰਾਰਅੱਧਲਿਖਣਾਤੁਕਾਂਕੇਅ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦਮਤਸਮੀਪੀਰਕਾਰਚਾਰੋਕੋਨੋਂਮੈਚਾਰਹੀਲਿਖਨੋ॥ ਮੱਧ
ਕਾਏਕਹੀਕਕਾਰਆਨਬਾਰਪਢਨੇਮੈਆਵੈਗੋ॥ ਦਰਜ
ਦਾਰਦਤਾ॥ਤ੍ਰਮਰੂਬੰਦਾਲਾਸਾਂਤੁਕਾ॥ ਅਥਕਬਿਤ
॥ਚ੍ਰਮਕਹੀਰੇਕੀਦਿਖਾਈਦੇਤਿਚੂੰਨੀਚੂੰਨੀਰਮ
ਕਚਰਾਗਕੀਨਿਹਾਰੀਜੋਤਦਾਰਹੈ॥ਚੌਰਕੀਲੁਰਨ
ਔਮੁਰਨਮਨੁਮੋਹਿਲੇਤਹਰਖਹਮੇਸਦੇਤਦਰ
ਸਅਪਾਰਹੈ॥ਕਹਤਗੁਲਾਬਸਿੰਘਸੁੰਦਰਬਜ
ਤਸਾਜਬੇਸਹੈਅਲਾਪਚਾਰੁਨਰਕਨਿਵਾਰਹੈ॥
ਅਧਮਉਧਾਰਹੈਸਵਾਰਹੈਸਕਲਸੁਖਸੋਬੀਪ
ਤਿਸਾਹਐਸੋਤੇਰੋਦਰਬਾਰਹੈ॥੧੦੫॥ ਬਨੀ
ਹੈਬੁਲੰਦਮਸਲੰਦਖਨੀਸੋਭਾਸਨੀਤਾਫਤੇਕੀ
ਬਾਫਤੇਕੀਬਰਸੈਬਹਾਰਹੈ॥ਮਖਮਲੇਕੇਕੋਮ
ਲਬਨੇ॥ਹੈਚੰਦੋਆਤੁਲੋਂਤਾਕੇਤਰੇਸਿਰੀਗੁਰੂਕੀ
ਥਕੇਦੀਦਾਰਹੈ॥ਕਹਤਗੁਲਾਬਸਿੰਘਤ੍ਰਾਪੇਹੂ
ਲਫਬੀਛਬਿਫੈਲੇਫੂਲਚਾਰੋਓਰਚੌਰਸੁਬੇਲਾ
ਰਹੈ॥ਸਬਦਉਚਾਰਹੈਉਬਾਰਹੈਅਧਮਜਾਕੀ
ਉਪਮਾਅਪਾਰਐਸੋਦਿਪੈਦਰਬਾਰਹੈ॥੧੦੬॥
ਸੋਨੇਕੀਚਮਕਚਾਰੁਚਾਂਦੀਕੀਦਮਕਨੀਕੀਚੂ
ਨੀਕੀਦਮਕਹੂੰਨੀਸੁਲਾਸੁਲਪੌਰਕੋ॥ਬਨੀਹੈਬ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਬਿਲੋਕਹੂੰ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਸੁਰੇਸ ਪਦ ਹੀਨ ਕੈ ਬੈਕੁੰਠ ਪ
ਦ ਪਾਏ ਹੈਂ॥੧੦੯॥ ਵਾਰਤਕ ਇਸ ਕਬਿਤ ਕੀ ਅੰਤ
ਕੀ ਤੁਕ ਕੇ ਅੰਤ ਕੇ ਯਤਿ ਕੇ ਪਦ੍ਹਾਂ ਅਛੂ ਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਥੇ ਜ਼ੋਰਾਵਰੀ ਸੇਂ
ਸੋਲਹਿ ਹੀ ਰਹਤੇ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੇ ਕਈ ਸੁਰੋ ਕੋਂ ਸਮਝ ਕੇ ਰਾਖੇ ਹੀ
ਤੇ ਹੈਂ॥ ਅਥ ਕਬਿੱਤ॥ ਗਾਆਲਮ ਮੈ ਮਾਲਮ
ਜੇ ਜਾਲਮ ਕੇ ਭਾਰੇ ਭੂਰੇ ਕਰਮ ਕਰਾਰੇ ਨਰ ਨਿੰਦ
ਕ ਨਿਹਾਰੇ ਹੈਂ ਅਪਜਸ ਸਵਾਰੇ ਜੇ ਹਤਿਆਰੇ ਕੂਰ
ਤਾ ਕੂਹਾਰੇ ਔਗੁਨ ਕੇ ਨਾਰੇ ਦੂਖ ਦੇਖ ਕੇ ਪਰਾਰੇ
ਹੈਂ ਕਹਤ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਗਰਬ ਗਹਾਰੇ ਕਰੇ
ਕੁਚਾਲੀ ਕੇ ਬਨੇ ਜੇ ਚੁਬਾਰੇ ਭੀ ਮਭੂਰੇ ਹੈਂ ਅਧ
ਮਉਧਾਰੇ ਜੈਸੇ ਪਾਹਨ ਮੈ ਉਧਾਰੇ ਏਤੇ ਨਭ ਮੈਂ ਨ
ਤਾਰੇ ਜੇਤੇ ਸੁਧਾਸਰ ਤਾਰੇ ਹੈਂ॥੧੧੦॥ ਕੈਧੋ ਤੇ
ਜੇਟਮ ਕੈ ਵਿਦ੍ਵਾ ਕਰ ਕੇ ਚਾਰੇ ਓਰ ਕੈਧੋ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ
ਕੇ ਅਨੰਦ ਕੀ ਨਿਕਾਈ ਹੈ॥ ਕੈਧੋ ਭੂਮਿ ਸਾਰੀ ਕੇ
ਸਿੰਗਾਰ ਸਾਰ ਸੰਚਿ ਕੈ ਬਿਰੰਚਿ ਰਚਿ ਦੀਨੀ ਕੀ
ਨੀ ਬੁਧਿ ਬਲਤਾਈ ਹੈ॥ ਕੈਧੋ ਸੇ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰ
ਘ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਸਿਤਾਬ ਦੌਰ ਈਹਾਂ ਆਇ ਬਸੀ
ਵਰੀ ਪਰੈ ਸਰਸ੍ਵਾਂਈ ਹੈ॥ ਅਧਮਉਧਾਰਨ ਕੇ
ਅਘਨ ਬਿਦਾਰਨ ਕੈ ਕੈਧੋ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਕੀ ਰਚ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਾਸੁਹਾਈਹੈ॥੧੧੧॥ ਦਾਰਿਦਦਬਾਏਰਹੈ
ਪਾਰਸਪਰਸਕਰਬੁਧਿਬ੍ਰਿਧਿਕੀਓਚਹੈਸ
ਰਦਾਕੈਧਨਾਟਰੈ॥ਸੋਭਾਕਰਵਾਏਚਹੈਦੇ
ਦਾਨਦੀਨਨਕੇਬਿਧਾਨਬਿਨਾਸਬੇਕੈਗਨਪ
ਤਿਗਾਵਰੈ॥ਕਹਤਗੁਲਾਬਸਿੰਘਜਨਮਸੁ
ਧਾਰਬੇਕੈਸੰਤਾਂਕੀਸਰਨਕੈਭਰੋਸੋਉਰਲ
ਵਰੈ॥ਆਪਆਪਨੇਚਾਹੈਤੌਉਚਾਰਵਾਹਗੁਰੂਸ
ਆਪਖੋਏਚਾਹੈਤੌਰੈਸੁਧਾਸਰਨ੍ਹਾਵਰੈ॥੧੧੨
॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਤਾਤਰੁਮਾਤਸੁਭ੍ਰਾਤਸਭੀਤਜਿ
ਜਾਂਹਿਤਸਿੱਧਸਮਾਧਿਸਮਾਵੈਂ॥ਜਾਂਹਿਤਜਾਨ
ਕੇਤਟਬੈਠਿਬਨਾਰਸਿਮੈਂਬਸਿਬੈਸਬਿਤਾਵੈਂ
ਜਾਂਹਿਤਦੇਸਦਿਸਾਂਤਰਕੇਦਾਰਦੇਟਿਦਿਵਾਲ
ਦੈਕਿਮਨਾਵੈਂ॥ਸ੍ਰੀਦਲਸਿੰਘਸੁਧਾਸਰਭੀ
ਰਿਸੋਗਤਿਕੂਕਰਸੂਕਰਪਾਵੈਂ॥੧੧੩॥ਕਬਿ
॥ਤੁਬਲਗਫਿਬਿਨੀਕੇਤਾਲਪੁੰਜਅਟਨੀਕੇ
ਜਬਲੌਨਦੇਖੀਦੁਤਿਮਾਨਸਰਵਰਹੈ॥ਤਬਹੀ
ਸਫਲਸੁਖਦਦ੍ਰੁਮਬ੍ਰਿੰਦਦੀਸੈਜਬਲਗਨ
ਰਪਜੈਨਕਾਮਤਰੂਹੈ॥ਪੱਤ੍ਰਪੁੰਡਰੀਕਭਨੈਤੌ
ਗਾਨਦੇਵਸੇਵਜੌਲੌਨਅਕਾਲਕ੍ਰਿਪਕੀਨੋਹਿ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਹੈਤੈਸੇਆਦਿਸੁਰਜਾਰਿਬ੍ਰਿੰਦਦੇਵਧਾਮ
ਜੈਲੈਂਨਂਬਿਲੋਕੈਂਨਰਨੀਕੈਸੁਧਾਸਰਹੈ
॥੧੪॥ ਜਿਕਤਾਕੈਕਨਤੈਂਆਗਿਆਨਅ
ਧਾਨਕਰੈਗਨਤੀਨਪਰੈਭੂਰੈਬਿਧਨੀਬ੍ਰਿੱਹ
ਹੈਂਬਦਬੈਅਦਾਬਨੈਸਬਾਬਕਛੂਕਮੈ
ਅਜਾਬਕੈਹਿਸਾਬਕੀਕਿਤਾਬੈਂਕੋਟਲੱਦੀ
ਹੈਂਪੌਡ੍ਰਪੁੰਡਰੀਕਤਾਕੈਂਗਯੋਜਬਕਾਲਭਬ
ਜਾਲਨਾਲਕਰੈਂਪ੍ਰਭੁਜਨਤੱਦੀਹੈਂਸੁਧ
ਨਾਯੋਜਮਰਾਜਬਾਰਪਾਯੋਤਬਰੱਦੀਭੁ
ਏਦਫਤਰਰੈਦਤਮੁਸੱਦੀਹੈਂ॥੧੫॥ਕਾਨਨ
ਕਿਲਬਿਖਕਟੈਜਸੁਸੁਨਤਹੀਤਮਕੇਜੂਅ
ਬਿਨਾਸੇਧਿਆਨਲਾਏਤੇਂਪਾਇਨਕੈਪ
ਪਧਾਰੈਪਬਪਰੈਜਬਅਛੂਕੈਆਮੈਕਜਰੈ
ਸਨਪਾਏਤੇਂਪੌਡ੍ਰਪੁੰਡਰੀਕਭਨੈਕਲਿਕੈ
ਧਕਰੈਹਰੈਦੂਰਹੇਰਕਰਜੋਰਗੁਨਗਾਏਤੇਂ
ਭਕਾਇਕੁਲਕੈਕਲਿਲਕੋਟਕੋਟਕਟੈਗੁ
ਮਦਾਸਧਾਮਸੁਧਾਸਰਨ੍ਹਾਏਤੇਂ॥੧੬
ਬੈਛਾਪਕਬਿਤ॥ ਕੋਊਏਕਅਵਨੇਸਸੁ
ਵਿਸੇਸਰੂਪਸੱਗਰਨਪ੍ਰਭਾਵਤੇਸੁਰੇਸਪਦ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਾਯੋਹੈਭ੍ਰਮੈਹੈਵਿਵਿਧਿਭੋਗਰੋਗਸੋਗਬ
ਗਹੈਨਬਿਬੁਧਬਿਬੇਕਕਰਨਾਕਤੇਂਗਿਰਾਯ
ਾਗਿਰਯੋਸੁਧਾਸਰਆਨ ਆਗਯਾਭਗਵਾ
ਆਨਧਾਏਪਾਰਖਦਸੋਵਿਮਾਨਤੈਂਚਢਾਯੋ
ਦੀਨੋਨਿਜਰੂਪਹਰਿਪਾਰਖਦਭੂਪਕੀਨੋਸੁ
ਸਰਜੂਕੇਜਸੁਤੀਨਿਲੋਕਿ ਛਾੱਯੋਹੈ॥੧੧੦
ਕਲਿਤਕਲਸਕਲਧੌਤਕੇਲਸਤਲੋਨਲੋ
ਮੱਧਿਅਕਲਸਲਜਾਤਨਿਸਕਰਕੋਛੈਲ
ਬਿਛੱਜਨਕੀਛਾਜੈਛੈਨੀਛਾਂਈਪਰੈਛੱਤ੍ਰਪਾ
ਮਾਨੋਛੱਤ੍ਰਛਾਯਾਪੈਛਹਾਰਕੋਸੋਹੈਮਨਮੈਨ
ਨੀਮਰਕਤਮਨੋਦਰਮੈਮਨੀਮਨਥੰਭਨਵਿ
ਨਜਰੀਜਰਕੋਚਾਰੋਈਪਦਾਰਥਮੁਕਤਿ
ਰੋਦੂਰੋਦੇਤਦਿਰਸੋਵੈਕੁੰਠਕੇਂਦਿਲੋਕਸੁਧ
ਸਰੋਕੋ॥੧੧੧॥ ਵਾਰਤਕ ॥ਯਾਕੀਤੀਜੀਮੈ
ਕਾਨਾਰਾਹੈ॥ ਅਥਸਵੈਯਾ ॥ਰਾਮਸੁਦਾਸ
ਕਰੁਣਾਕਰਤਾਰਣਕਾਰਣਤਾਲਖੀਧਾਯੋਹ
ਹੇਉਰਸੋਪਾਨਬਨੀਜਿਹਪਾਵਨਪਾਦਪਬ੍ਰਿ
ਛਾਯੋਬਿਬੁਧੀਕਰਹੈਸੁਗੁਨੀਮਿਲਿਬ੍ਰਿਗ
ਬ੍ਰਿਧਾਨਮਾਹਿਸੁਹਾਯੋ॥ਪਾਤਕਪੁੰਜਨਸਾਵਨ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤ ਤਾਹਿ ਸੁਧਾਸਰ ਨਾਮ ਧਰਾਯੋ॥੧੧॥ ਦੀਸ ਸਰ
ਮਾਹਿ ਥਿਰ ਜਤ ਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖ ਪੁਰੰਦਰ ਸੇ
ਲਜਾਵੈਂ॥ ਗਨ ਦੀਸ ਮੁਨੀਸ ਤਪੀਸ ਰਿਖੀ
ਸਰ ਆਨ ਸਤੀ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈਂ॥ ਸਨਕਾ
ਦਿਕ ਨਾਰਦ ਸੇ ਸਰਮੇਸ ਮਹੇਸ ਸਚੀ ਭ
ਨੀ ਆਵੈਂ॥ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਧਾਮ ਕਰੈਂ ਗੁਰ ਨਾਮ ਸੁ
ਪਾਠ ਹਿਆਮ ਧੁਨੀ ਸੁਨ ਪਾਵੈਂ॥੧੨॥ ਹਰਿ ਕੇ
ਮੰਦਰੀ ਸਭ ਪਾਪ ਹਰੈ ਜਬ ਆਇ ਸਨਾਨ ਸੁ ਪਾ
ਤ ਕੇ ਜੋ॥ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਤਾਹਿ ਬਸੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈਂ ਕਰਕੇ
ਮ ਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਿਯੋ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਹ
ਰਿ ਨਾਮ ਰਟੈ ਹਰਿ ਹੇਤ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਹਰ
ਮੰਦਰ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਪਿਖੈ ਹਰ ਥੀ ਧਨ ਤੇ ਸੁਖ ਮੇਖ
ਜੋ॥੧੩॥ ਅਬ ਹੇਮ ਕਾਰ ਕਹਿਬੇ ਜਦਾਹਰ
ਧੌਰੇ ਕਬਿੱਤ॥ ਮਾਰੇ ਓਰ ਸਾਲਾ ਵੈਭ ਸੇ
ਸਤੁ ਗਿਰਾਮਾਲਾ ਫਟਕ ਫਰਸ ਤਹਾਂ ਸੁੱਛ ਅੰ
ਧ੍ਰੈਰਹੋ ਸੁਧਾਸਰ ਸਾਗਰ ਸੋ ਅੱਧਿ ਹਰਿ ਮੇਂ
ਕੰਚਨ ਖਚਤ ਮਣਿ ਆਭਾ ਚਾਰ ਕੈ ਰਹਯੋ॥
ਹੇਰ ਬੇਦ ਚਾਰ ਮੁਨੀ ਰਾਨੀ ਗਾਵੈ ਨੇਤ ਨੇਤ ਬਿਖ
ਤੈਂ ਅਕਾਸ ਜੋ ਆਰਿ ਹੀਤੇ ਧੂਰ ਰਹਯੋ ਪੂਰਨ ਪਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਠੇ ਸਾਰਤੇ ਬਫੂਲ ਸਾਟੇਨਾ ਫੂਲੀ ਪਖੀਠਾ
ਨੈ ਸ੍ਰੈਤੈ ਦੀ ਪ੍ਰੈਹੈ ਰਹਿਓ ॥੧੨੨॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੈ
ਪ੍ਰਨ ਸਾਤ੍ਰ ਵੇਉ ਦਿਵਟ ਦਾਰੈ ਤੌ ਤੇ ਜਾ ਜਨ ਸੰਕੇ ਕਵੈ
ਉ ਨਹਾਰਬੋ ਗਾਰਬੇ ਗੁਸਾਨਕ ਰਟਾਰਬੋ ਬਿ
ਕੀਟੇਟ ਈਰਖਾ ਝਖੀਲੀ ਸੈ ਛੁਲੀਲੀ ਯਾ ਬਿ
ਰਬੋ ਧਾਰਬੋ ਪਰਸਟਾਰ ਸੰਤੋ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿ
… ਤ੍ਰਸਰੇ ਉਬਾਰਬੋ ਸਾ
… ਤ ਸੋਗਕਰ ਸੁਧਾਸਰ
… ॥੧੨੩॥ ਜੈਲੈਨਕ
… ਰਬੈ ਰੰਗ ਖੇਜ ਖੇਜ ਰੀਧ
… ਸੈਸੁਨਉਪਦੇਸ ਤੁਰੀ
… ਜਸੈਸਗਸਾਨੈ ਨਪਰੈਬ
… ਕਬੈ ਰਹੈਂ ਲਹੈ ਤ੍ਰੈ ਸਰੂਪ
… ਹੈ ਅਭੇਦ ਸੁਖਰਾਸੀ ਸੈ
… ਨਾਂ ਸ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰੈਂ ਸੁਧ
ਸਰਨਾਈ ਫੇਰਾ ਫੇਰਨਾਂ ਚੌਰਾਸੀ ਸੈ ॥੧੨੪॥
ਆਏ ਕਈ ਦਾਰਿਦੀ ਜੇਤੇ ਦੇ … ਪਾਪ ਪਾ
ਹੈ ਗਏ ਧਨਾਢ ਆਪ ਨੈਨੀ …
ਸਤ ਸੰਗ ਸਾਰੇ ਸੇਬ ਬੈਨ ਸੇਲ …

55

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਸਜੇਸਹਿਤਸੁਗੁਨੇਮਾਨੈਹੈਂਸੰਤਖੁਸੀਮਿਗ
ਰਾਜਹਿਰਦੈਭੂਮਿਸੁੱਧਾਬੀਜਨਿਪਾਜਲੁਮਿਲੈ
ਬਿੱਛ ਫੈਲੈਂਔਗੁਰੂਈਨੈਹੈਂਆਰੀਤਰਜਾਇ
ਟਰਜਾਇਕਰੈਨਾਹਿਪੀਛੈਕੀਨੇਪਾਪ ਸੁਧਾਸਰ
ਨ੍ਹਾਏਜਾਤਪੀਨੈਹੈਂ।੧੨੫।। ਸੰਬਤਸੁਦੰਸੋਮ
ਨੈਨਦ੍ਵਾਰਚੰਦਅੰਸੁਚਉਦੇਤੈਂ [illegible] ਸੋਮ
ਪਤਸਹਾਏਹੈਂਸੁਧਾਸ [illegible]
ਰਥਹੈਤ੍ਰਾਹੀਕੇਨਿਕਟਗਾ [illegible]
ਮੈਸੀਸਬਜਪੁਰੇਮੱਲਾ [illegible]
ਨੈਹਾਲਸਿੰਘਨਿਮਲਾਣ [illegible]
ਬੂਰੀਗੇਸੁਧਾਸਰਤਟਥੋਜਾ [illegible] ਸੁਧਾਸਰ ਸਤਕ
ਪਚੀਸਾਏਬਨਾਏਹੈਂ।੧ [illegible] ਇਤਿਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ
ਸੰਰੀਸਤਕਪਚੀਸਾਸੰ [illegible] ਪੂਰਨਾਸੀ।।

ਦੋਹਰਾ।

[illegible] ਕਾਰਤਕ ਭੌਮ ਸੁਢਾਰ।। ੧
[illegible] ਛਾਪੀ ਲਿਖੀ ਸੁਧਾਰ।। ੨

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

...ਸ਼ਬਦੇਕਰਤਾ

...ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸੰਤ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦ੍ਯਾ ਬੁਧੀ ਸਫਲ ਕਰਨ ਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦ ਰ ਗ੍ਰੰਥ ਨਾਂਦੇਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਮਕ ਰਚਿਆ ਜਿਸਦਾ ਬੜਾ ਵਿਸਥਾਰ ਜਿਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ— ਸ੍ਰੀ ਗੋ ਸੋਹਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮੈਂ ਮਹੰਤ ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੇ ਪਾਸ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗੁਣੀ ਕਵਿ ਦਰਸ਼ਨ ਚਾਹੇ ਸੋ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੀ ਤਰ੍ਹਾ ਕੇ ਕੋਈ ਕਵਿਤ ਲੈਣ ਲਗੇ ਤਾਂ— ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹੰਤ ਕਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਸੰਮਤ ਨੰ: ੪੨੨ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ੧੯੪੭ ਮਾਘ ਵਦੀ ੫।

(مطبوعہ چشمہ نور پریس امرتسر)

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org